



2017

2018

2019

2020

2021

2022

2023

**RAPORT ZAMKNIĘCIA
TR WARSZAWA
2017—2023**

I Wstęp

— Natalia Dzeduszycka
dyrektorka TR Warszawa



for. Tyndyk/Lach

Przedstawiam raport z działań TR Warszawa z lat 2017-2023. To podsumowanie osiągnięć artystycznych zespołu, a zarazem dokumentacja przekształceń, jakie zaszły w tym czasie w instytucji. W kontekście nadchodzącej zmiany dyrekcji ustępujące kierownictwo teatru chce podzielić się swoimi osiągnięciami i zbudować punkt odniesienia dla przyszłych działań TR Warszawa.

Moja kadencja dyrektorska przypadła na trudny czas pandemii, inflacji i kryzysu, wywołanego przez wojnę w Ukrainie. Mimo trudnych warunków zewnętrznych, takich jak obniżenie wysokości dotacji, zmniejszenie frekwencji po pandemii czy wzrost cen energii, udało się spłacić zadłużenie i odbudować finansową stabilność teatru, który zyskał rezerwę finansową, pozwalającą bezpiecznie przejść przez trudny okres.

Ustępujące kierownictwo przeprowadziło zmianę organizacji pracy, usprawniając procesy i współpracę poszczególnych działów. Razem z zespołem TR wypracowaliśmy nowy regulamin pracy artystycznej, który uporządkował codzienną pracę oraz relacje z twórcami i twórczyniami.

Ważnym osiągnięciem było wprowadzenie transparentności we współpracy z zapraszanymi artystkami i artystami. Jako pierwsi w polskim teatrze zaczęliśmy regularnie publikować umowy z zaproszonymi do współpracy osobami, przyczyniając się w ten sposób do zbudowania zaufania w środowisku teatralnym oraz zwiększenia jawności finansowej w instytucjach kultury.

W czasie pandemii, w trosce o twórców i twórczynie, nie zrezygnowaliśmy z realizacji wcześniej zaplanowanych projektów. Zadbaliśmy także o wsparcie finansowe dla aktorów i aktorek, kiedy nie mogliśmy grać naszych przedstawień. Uruchomiliśmy wyjątkowy projekt TR Online, dzięki któremu w trakcie lockdownów ponad 50 tysięcy widzów i widzek miało kontakt z naszymi przedstawieniami w postaci transmisji i zapisów wideo.

Jednym z największych osiągnięć było odblokowanie procesu inwestycyjnego, który zbliża nas do realizacji wielkiego projektu kulturowego dla Warszawy – siedziby TR Warszawa na Placu

Defilad. Zabezpieczyliśmy tę inwestycję od strony prawnej i finansowej. Przygotowujemy się do rozstrzygnięcia przetargu na wykonawcę budynku. Mam nadzieję, że prace budowlane ruszą niebawem i za kilka lat TR Warszawa zaprosi publiczność do najnowocześniejszego budynku teatralnego w Polsce.

Pod względem artystycznym był to jeden z najlepszych momentów w 25-letniej historii zespołu. Świadczą o tym prestiżowe nagrody, pozytywne recenzje oraz krajowe i międzynarodowe sukcesy naszych przedstawień, takich jak m.in. „Cząstki kobiety”, „Inni ludzie”, „3SIOSTRY”, „Fantazja”, „Rechnitz. Opera – Anioł Zagłady”. To zasługa Grzegorza Jarzyny, ustępującego szefa artystycznego TR, całego zespołu i zaproszonych do współpracy twórców i twórczyń. Cieszę się, jako dyrektorka teatru, że mogłam tworzyć dobre warunki do artystycznej pracy i rozwoju.

Teatr, zwłaszcza tak nowatorski jak TR Warszawa, przypomina rozpędzony pociąg. Wprowadzanie zmian, korygowanie biegu jest wielkim wyzwaniem i łączy się z wysokim ryzykiem. Jestem przekonana, że udało nam się zrealizować misję publicznej sceny. Utrzymaliśmy wysoki poziom artystyczny, dostosowując jednocześnie instytucję do nowych wyzwań. Sprawiliśmy, że publiczność po długiej przerwie wywołanej pandemią wróciła do teatru. TR Warszawa jest dzisiaj teatrem o stabilnej sytuacji finansowej i bezpiecznej perspektywie rozwoju linii artystycznej. Jego działaniu nic nie zagraża.

Przekazuję ten rozpędzony pociąg następnej dyrekcji wierząc, że rozwinie ona i wzmocni osiągnięcia ostatnich lat. Życzę powodzenia i trzymam kciuki za TR w przyszłych sezonach.

— Grzegorz Jarzyna
dyrektor artystyczny TR Warszawa



fol. Tyndyk/Lach

25 lat temu po „Bziku tropikalnym” zespół Teatru Rozmaitości zwrócił się do mnie, abym poprowadził artystycznie teatr. Najszym celem było stworzenie silnego, wiarygodnego, pełnego pasji zespołu oraz spektakli, które dadzą ludziom zupełnie nową perspektywę w odczuwaniu otaczającej rzeczywistości.

Zapoczątkowaliśmy nowy rozdział w historii polskiego teatru i dzieliliśmy się naszym doświadczeniem. Teatr Rozmaitości, a później TR Warszawa, był i jest inkubatorem dla wielu utalentowanych aktorek i aktorów, reżyserek i reżyserów oraz wielu innych twórczyń i twórców. Wszyscy Ci artyści kształtują dziś polski teatr. W tym miejscu narodziły się idee i pomysły, które miały wpływ na inne sceny.

TR stał się międzynarodową marką i osiągnął wysoką pozycję i rozpoznawalność za granicą. Jest wymieniany wśród najważniejszych teatrów w Europie. Jestem z tego powodu bardzo szczęśliwy.

Dziękuję wszystkim, którzy współtworzyli ze mną to miejsce, a przede wszystkim wrażliwym widzkom i widzom. Bez Waszej energii, poczucia jedności, wrażliwości na Innych, tego miejsca by nie było.

Z dniem 1 lipca 2023 roku, po 25 latach pracy, zrezygnowałem ze stanowiska dyrektora artystycznego. Moja misja wobec zespołu dobiegła końca. Zostawiam TR Warszawa w znakomitej artystycznej kondycji.

Za kilka lat powstanie na placu Centralnym jedna z najnowocześniejszych w Europie przestrzeni teatralnych. Jest to efekt mojego marzenia i mojej dwudziestoletniej pracy oraz starań wielu, wielu ludzi, aby w samym sercu Warszawy powstał teatr, który będzie dalej rozwijał nasze założycielskie wartości.

Po 25 latach zostaję wolnym, niezależnym artystą. Rozpaczynam nowy etap z nowymi zespołami w Polsce i zagranicą. TR jest jeden, ale teatr nie ma granic. Do zobaczenia w teatrze.

II Abstrakt

31 sierpnia 2023 roku zarządzanie TR Warszawa kończy obecna dyrektorka, Natalia Dzieduszycka, która objęła stanowisko Teatru w sierpniu 2019 roku. Do zespołu dołączyła wcześniej – we wrześniu 2017, jako zastępczyni dyrektora TR Warszawa ds. organizacyjno-finansowych, później p.o. dyrektora TR Warszawa.

W czasie kadencji Natalii Dzieduszyckiej oraz jej zastępcy – dyrektora ds. artystycznych Grzegorza Jarzyny – powstało 29 premier, zagrano 743 spektakle w Warszawie oraz 130 na wyjeździe, które obejrzało łącznie 106 491 widzów. Przedstawienia zrealizowane przez zespół TR Warszawa były prezentowane 71 razy na najważniejszych festiwalach i w najpopularniejszych ośrodkach teatralnych w Polsce (m.in. Dni Sztuki Współczesnej w Białymstoku, Międzynarodowy Festiwal Teatralny Boska Komedia) i na świecie (m.in. Wiener Festwochen, Festival d’Avignon, Festiwal Fast Forward, Festiwal Teatru Współczesnego w Dreźnie). W TR Warszawa pracowali czołowi europejscy reżyserzy, tacy jak: René Pollesch („Kalifornia / Grace Slick”), Kornél Mundruczó („Cząstki kobiety”) i Luk Perceval („3SIOSTRY”). Teatr angażował się także w projekty artystyczno-społeczne, jakimi były „Wesele na Bródnie” Pawła Althamera czy cykl wydarzeń „Nigdy nie będziesz szła sama. Porozmawiajmy o aborcji”.

Zespół artystyczny TR Warszawa współtworzył międzynarodowe produkcje, m.in. spektakl Grzegorza Jarzyny „Dwa miecze” (koprodukowany z chińską firmą Propel Performing Arts and Media i Szanghajska Akademią Teatralną) czy „Wracać wciąż do domu” w reż. Magdy Szpecht (koprodukowany z Festival / Tokyo oraz Instytutem Adama Mickiewicza). We współpracy TR Warszawa z partnerskimi instytucjami z Estonii, Litwy i Łotwy w październiku 2021 odbył się Baltic Transfer* Festival.

Kolejnym ważnym punktem działalności teatru był Debiut TR – nowatorski program współpracy z młodymi twórcami i twórczyniami, powołany przez Grzegorza Jarzynę w 2015 roku. W ramach programu zrealizowanych zostało 7 premier. Ostatnia z nich – „sweet & romantic” miała swoją premierę w lutym 2023 r. Kolejna – odbędzie się już w październiku 2023 r.

Największym wyzwaniem tego okresu okazała się trwająca od marca 2020 roku pandemia koronawirusa. Lockdowny i zamknięcie teatrów dla publiczności były sytuacją bezprecedensową. TR Warszawa rozwinęła wówczas nowe formy działalności. Odpowiedzią na kryzys była wizja teatru przyszłości, realizowana w przestrzeni hybrydowej, na przecięciu internetu i tradycyjnej sztuki scenicznej. Jej sercem stał się projekt TR Online. W sumie na specjalnie stworzonej platformie zaprezentowanych zostało 138 wydarzeń online, w tym 13 transmisji spektakli na żywo.

TR Warszawa to także działania edukacyjne prowadzone metodami pedagogiki teatru, które dają możliwość głębszego, bardziej aktywnego kontaktu z teatrem. Zespół edukacji TR Warszawa realizuje projekty i profilowane programy warsztatowe dla wszystkich grup wiekowych, spotkania, prelekcje oraz wydarzenia partycypacyjne.

Niniejszy raport jest próbą zebrania i syntetycznego opisu wszystkich najważniejszych składowych działalności Teatru w latach 2017-2023. Zapraszamy do lektury!

III TR Warszawa w liczbach 2017-2023

LICZBA PREMIER

TR WARSZAWA 2017—2023

29

2017 (od września do grudnia 2017 r.)

7

Moja walka; Kalifornia / Grace Slick; Proces; Dwa miecze; G.E.N.; Fantazja; Puppenhaus. Kuracja

2018

4

Strach; Chinka; Dawid jedzie do Izraela; Cząstki kobiety

2019

3

Rechnitz. Opera – Anioł Zagłady; Inni ludzie; Woyzeck

2020

4

Wracać wciąż do domu; Maria Klassenberg; 2020: Burza, Stream

2021

5

Serce; ONKO; 3SIOSTRY; Klub; Autokorekta

2022

3

Tom na wsi; niedoskonała utopia; Rodzina

2023*

3

sweet & romantic; Mój sztandar zasikał kotek. Kroniki z Donbasu; 2030

*do czerwca 2023

LICZBA SPEKTAKLI

TR WARSZAWA 2017—2023

743

(w tym 193 w ATM)

12

2017	101
2018	136
2019	135
2020	43
2021	128
2022	122
2023 (do czerwca 2023)	78

LICZBA WIDZÓW

od września 2017 do prognozy czerwiec 2023

TR WARSZAWA 2017—2023

od września 2017 do prognozy czerwiec 2023

106
491

w tym 46 196 w ATM

14

2017 5.916

2018 19.369

2019 25.981

2020 14.791

2021 13.962

2022 14.514

2023 11.958

(do czerwca 2023)

LICZBA WYJAZDÓW

TR WARSZAWA 2017—2023

71

polskich: 30

zagranicznych: 41

16

IV Podsumowania sezonów



SEZON 2017/2018

NIKT NIE OPOWIE LEPIEJ O NASZYM „TU” NIŻ KTOŚ STAMTĄD („Chinka”)

Sześć premier, w tym dwie koprodukcje międzynarodowe, ponad 25 wydarzeń towarzyszących to bilans sezonu 2017/2018 w TR Warszawa. Był to drugi sezon transformacji TR Warszawa związanej z planami budowy nowej siedziby na Placu Defilad. Od 2017 roku teatr pracował na 3 scenach w 2 lokalizacjach po obu stronach Wisły.

Wydarzeniem sezonu była adaptacja monumentalnej, sześciotomowej powieści „Moja walka” Karla Ove Knausgård, jednego z czołowych pisarzy skandynawskich. Ten wyjątkowy projekt, polegający na literackim zapisie biografii autora, przenieśli na scenę reżyser Michał Borczuch i dramaturg Tomasz Śpiwak. Czterogodzinne przedstawienie było kolejną po „G.E.N-ie” Grzegorza Jarzyny produkcją, zrealizowaną na scenie TR Warszawa w ATM Studio. Przestrzeń studia telewizyjnego na praskim brzegu Wisły od początku 2017 roku służyła jako miejsce premier i prezentacji największych projektów TR Warszawa, realizowanych z myślą o nowej siedzibie teatru na Placu Defilad.

Zbudowana na „Mojej walce” Knausgård „Moja walka” Borczucha i jego zespołu może wydawać się tak nierealna i niemożliwa jak oryginał. A jednak obie są i można do nich wracać. To już nie teatralne, a życiowe doświadczenie.

Jacek Wakar, Teatr

W grudniu 2017 roku swój kolejny, trzeci już spektakl z zespołem TR Warszawa zrealizował René Pollesch, jeden z najważniejszych niemieckich dramaturgów i reżyserów. Jego autorskie przedstawienie „Kalifornia / Grace Slick” było podróżą do Kalifornii lat 60. XX wieku, mekki hippisów, a zarazem miejsca narodzin technologii, które zmieniły świat.

Jako jeden z czterech miejskich teatrów z Warszawy, obok Nowego, Powszechnego i STUDIO teatrgaleria wzięliśmy udział w koprodukcji spektaklu Krystiana Lupy „Proces”. Inscenizacja powieści Franza Kafki nie mogła dojść wcześniej do skutku we wrocławskim Teatrze Polskim z powodu rozpadu zespołu, wywołanego decyzjami politycznymi.

„Moja walka”,
reż. Michał
Borczuch /
fot. Krzysztof
Bieliński
←

„Kalifornia /
Grace Slick”, reż.
René Pollesch
/ fot. Magda
Hueckel
→





„Dwa miecze”,
reż. Grzegorz
Jarzyna / fot. Yue
Yuzhang

Po sukcesie prezentowanych w Chinach spektakli „Męczennicy” i „Psychosis 4.48” Grzegorz Jarzyna wyreżyserował w Pekinie swoje pierwsze przedstawienie z międzynarodowym zespołem aktorów z Chin, Polski i Stanów Zjednoczonych. Oparty na starym chińskim micie spektakl „Dwa miecze” był koprodukcją TR Warszawa, chińskiej firmy Propel Performing Arts and Media i Szanghajskiej Akademii Teatralnej. Prezentacje przedstawienia w Szanghaju, Harbinie i Pekinie odbiły się szerokim echem w chińskim środowisku teatralnym. Dla nas szczególnie był udział w projekcie Lecha Łotockiego, aktora TR Warszawa, który wystąpił w roli Króla.

Nowatorskim projektem był zrealizowany we współpracy ze studium Mimo.ooo zapis spektaklu „G.E.N” w technologii VR cinema 360 stopni. „G.E.N VR” to pierwszy, pełny zapis spektaklu teatralnego w tej technologii. Prezentowaliśmy go m.in. na Międzynarodowych Spotkaniach Sztuk Performatywnych TPAM 2018 w Yokohamie oraz w Nowym Jorku podczas The Segal Center Film Festival on Theatre and Performance, budząc zainteresowanie twórców i osób z branży technologicznej.

Nowe technologie VR i wszystkie inne immersyjne techniki świadomie użyte w teatrze mogą przyczynić się do większego rozpoznania siebie, zbliżyć nas do rejonów naszej podświadomości, rejonów, które na co dzień nie są przez nas penetrowane

Grzegorz Jarzyna w wywiadzie dla PAP

W roku 2017 obchodziliśmy 20 rocznicę premiery „Bzika tropikalnego”, spektaklu Grzegorza Jarzyny, który stał się cezurą w historii polskiego teatru i ukształtował dzisiejszy zespół teatralny działający przy Marszałkowskiej 8. Rok po jubileuszu pokazaliśmy premierę filmu dokumentalnego „Bzik teatralny” w reż. Joanny Makowskiej ze scenariuszem Romana Pawłowskiego, który realizowany był w czasie rocznicowych obchodów. Filmowy portret artystycznej wspólnoty TR Warszawa prezentowany był także w FilMOTECE Narodowej – Instytucie Audiowizualnym (FINA) i w TVP Kultura, które były jego koproducentami.

Najważniejszym wydarzeniem towarzyszącym był prowadzony od czerwca 2017 roku konkurs i cykl warsztatów „Obcy w domu. Wokół Marca '68”. To wspólna inicjatywa Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN i TR Warszawa –

Spotkanie
z twórcami
i twórczyniami
spektaklu
„Bzik tropikalny”
/ fot. Magdalena
Gołda



w 50. rocznicę wypadków marcowych zaprosiliśmy grupę młodych twórców do przygotowania projektów spektakli, inspirowanych żydowskim doświadczeniem Marca '68. W wyniku pracy warsztatowej powstało pięć koncepcji, z których w marcu 2018 roku wyłoniliśmy finałowy projekt reżysera **Jędrzeja Piaskowskiego** i dramaturga **Huberta Sulimy**. Premiera ich spektaklu „**Dawid jedzie do Izraela**”, teatralnej fantazji na temat wielowiekowej historii i kultury Żydów w Polsce, odbyła się w sezonie 2018/2019.

Premiery 2017/2018

„**Moja walka**”, reż. Michał Borczuch

„**Kalifornia / Grace Slick**”, reż. René Pollesch

„**Proces**”, reż. Krystian Lupa (koprodukcja Nowy Teatr, Teatr Powszechny, STUDIO teatr-galeria)

„**Dwa miecze**”, reż. Grzegorz Jarzyna (koprodukcja TR Warszawa, Propel Performing Arts and Media, Szanghajska Akademia Teatralna)

„**Strach**”, reż. Małgorzata Wdowik (Debiut TR)

„**Chinka**”, reż. Klaudia Hartung-Wójciak (Debiut TR)



SEZON 2018/2019

TO JEST INNE MIASTO, INNI LUDZIE („Inni ludzie”)

Sezon 2018/2019 w TR Warszawa przyniósł pięć nowych premier – dwie w linii międzynarodowej i trzy w nurcie nowych talentów. W jednym sezonie spotkały się hip-hopowy poemat, współczesna opera i punkowa adaptacja klasycznej sztuki, dokumentalny spektakl o Marcu '68 i hiperrealistyczny dramat rodzinny. Z jednym wyjątkiem, wszystkie premierowe przedstawienia były prapremierami nowych tekstów, co stanowi realizację naszej strategii wspierania rozwoju nowej dramaturgii.

Wydarzeniem sezonu była premiera „Innych ludzi” – długo oczekiwanej nowej sztuki Doroty Maślowskiej, autorki związanej z TR Warszawa od swego debiutu dramaturgicznego „Dwoje biednych Rumunów mówiących po polsku”. Spektakl w reżyserii Grzegorza Jarzyny był efektem współpracy ludzi teatru ze środowiskiem muzyków hip-hopowych, przede wszystkim z wytwórnią „Prosto”. W ramach przygotowań do premiery zrealizowaliśmy wspólnie z Miastem Stołecznym Warszawa czytanie partycypacyjne scenariusza na Placu Defilad, w którym wzięło udział, oprócz zespołu TR Warszawa, ponad 130 osób. Kilkadziesiąt z nich, m. in. dziennikarze i dziennikarki, ludzie kultury, aktorzy i aktorki z innych warszawskich teatrów wystąpiło w materiałach wideo, wykorzystanych w przedstawieniu.

Oglądałem wciągnięty po uszy od pierwszej do ostatniej sceny, zaśmiewając się w zabawnych momentach, i wiedząc jednocześnie, że nie ma się z czego śmiać. (...) Wydaje mi się, że jest to przedstawienie wybitne. Rekomenduję.

Rafał Turowski, Chilli ZET, rafalturowski

Drugim wydarzeniem artystycznym sezonu był powrót do TR Warszawa Kornéla Mundruczó, węgierskiego reżysera filmowego i teatralnego, który zrealizował u nas przebojowy spektakl „Nietoperz”. Nowe przedstawienie „Cząstki kobiety” poświęcone było problemowi straty i żałoby. Hiperrealistyczna inscenizacja z miejsca stała się przebojem i podbiła serca publiczności w Polsce i zagranicą, rozpoczynając międzynarodowe tournée na Festival d'Avignon.

„Cząstki kobiety” węgierskiego filmowca i reżysera teatralnego Kornéla Mundruczó są wydarzeniem. (...) Mundruczó i jego scenarzystka Kata Wéber odważyli się wziąć na warsztat najbardziej nienowoczesną z form teatralnych: dramat rodzinny. (...) błyskotliwe piśmarstwo spotyka się tu z aktorstwem zadziwiającym autentycznością i głębią duchową. (...) Nigdy wcześniej nie oglądaliśmy spektaklu, w którym dramatyzm i siła słowa zdają się tak bardzo przenikać. Baśń Wéber jest bardzo ibsenowska w swej dynamice; w łączeniu tego, co intymne, z tym, co społeczne (...)

Pierre Lesquelen, iogazette.fr, po prezentacji na Festival d'Avignon

Wydarzeniem bez precedensu było powstanie Fundacji im. Danuty Szaflarskiej, oddolnej inicjatywy członkiń i członków Towarzystwa Przyjaciół TR Warszawa, pragnących wspierać naszą działalność, a w szczególności rozwój nowych talentów. Pierwszym wspólnym projektem Fundacji i teatru był „Woyzeck” – spektakl w reżyserii Grzegorza Jaremki, zrealizowany w ramach nagrody Debiut TR.

W sezonie 2018/2019 coraz więcej osób odwiedzało naszą drugą scenę TR Warszawa/ATM Studio na prawym brzegu Wisły. Spektakle „Cząstki kobiety” w reż. Kornéla Mundruczó i „Inni ludzie” w reżyserii Grzegorza Jarzyny

„Inni ludzie”, reż.
Grzegorz Jarzyna
/ fot. Marcin
Oliva Soto
←



„Rechnitz. Opera
– Anioł Zagłady”,
reż. Katarzyna
Kalwat /
fot. Marcin
Oliva Soto
→



„Cząstki kobiety”,
reż. Kornél
Mundruczó /
fot. Natalia
Kabanow
←

grane były przy 100-procentowej frekwencji. Scena, na której realizowaliśmy nasze największe projekty z myślą o nowej siedzibie wrosła w świadomość odbiorców i odbiorczyń, a także w pejzaż kulturalny miasta.

Premiery 2018/2019

„Dawid jedzie do Izraela”, reż. Jędrzej Piaskowski

„Rechnitz. Opera – Anioł Zagłady”, reż. Katarzyna Kalwat

„Cząstki kobiety”, reż. Kornél Mundruczó

„Inni ludzie”, reż. Grzegorz Jarzyna

„Woyzeck”, reż. Grzegorz Jaremko (Debiut TR)



SEZON 2019/2020

**TRWAM NIERUCHOMO JAK KAMIEŃ.
DOTARŁAM DO CELU
(„Wracać wciąż do domu”)**

W sezonie 2019/2020 zrealizowaliśmy premiery na dwóch kontynentach, zdobyliśmy główną nagrodę na festiwalu Boska Komedia, jesienią spektakle TR Warszawa zobaczyła międzynarodowa publiczność w pięciu krajach. Największym wyzwaniem i najważniejszym doświadczeniem okazała się pandemia koronawirusa. Na blisko cztery miesiące musieliśmy zamknąć dla publiczności nasze sceny. Nie zaprzestaliśmy jednak działalności, przenosząc nasze spektakle na scenę wirtualną.

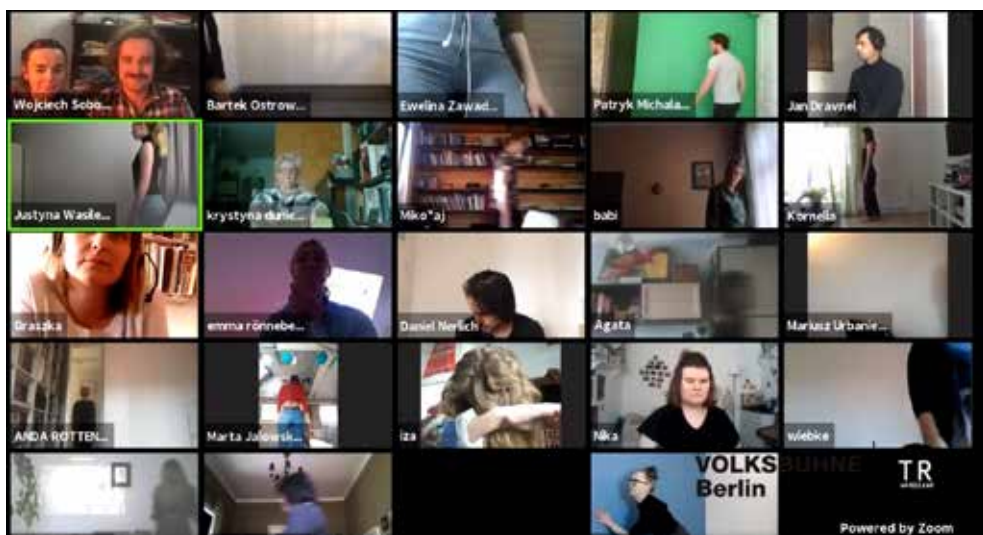
Zanim na skutek wybuchu epidemii koronawirusa działalność programowa TR Warszawa została przeniesiona do internetu, zrealizowaliśmy międzynarodową koprodukcję spektaklu „Wracać wciąż do domu” w reżyserii Magdy Szpecht. Premiera japońskiej wersji przedstawienia odbyła się podczas Festival / Tokyo w Japonii, w ramach obchodów 100-lecia polsko-japońskich stosunków dyplomatycznych. Spektakl oparty na powieści Ursuli K. Le Guin opowiada o nowej cywilizacji, która powstaje na Ziemi setki lat po katastrofie klimatycznej. „Wracać wciąż do domu” było koprodukcją Festival / Tokyo, TR Warszawa oraz Instytutu Adama Mickiewicza. Premiera polskiej wersji przedstawienia miała miejsce 6 marca 2020 roku, tuż przed wybuchem pandemii koronawirusa. Scenografia do spektaklu stała przez cztery miesiące na scenie przy pustej widowni, przypominając o czasie sprzed epidemii.

Premierę drugiej, zaplanowanej na maj 2020 roku, międzynarodowej koprodukcji – spektaklu-wystawy-instalacji „Maria Klassenberg” w reżyserii Katarzyny Kalwat, musieliśmy przesunąć na jesień 2020 roku z powodu odwołania festiwalu POSTWEST w berlińskim teatrze Volksbühne, który był koproducentem spektaklu. Zamiast zagranicznej premiery w Berlinie, Katarzyna Kalwat wraz z zespołem twórczyń i twórców zrealizowała performans „Maria Klassenberg. Choreografie domowe”, w ramach cyfrowej odsłony Festiwalu POSTWEST / guess where. Wydarzenie to powstało z udziałem aktorek i aktorów TR Warszawa i Volksbühne Berlin, a także kuratorki i historyczki sztuki, Andy Rottenberg oraz międzynarodowej grupy uczestników i uczestniczek. W performansie wzięło udział ponad 60 osób z Polski, Niemiec i innych krajów.

„Wracać wciąż do domu”, reż. Magda Szpecht / fot. Natalia Kabanow

←

„Maria Klassenberg. Choreografie domowe” / Facebook TR Warszawa →



W sezonie 2019/2020 obchodziliśmy **80. lecie sceny przy Marszałkowskiej 8**. Nasza scena jest jedną z czterech scen w Warszawie, które przetrwały wojnę i do dziś wykorzystywane są do działalności teatralnej. Przypadający w 2019 roku jubileusz był okazją do spojrzenia na historię i współczesność tego ważnego miejsca na kulturalnej mapie stolicy i całego kraju. W programie urodzinowego wieczoru znalazło się otwarte spotkanie obecnych i dawnych pracowników i pracowników teatru przy Marszałkowskiej 8, projekcja wirtualnego muralu autorstwa Grzegorza Laszuka na ścianie kamienicy TR Warszawa/Marszałkowska 8 oraz pokaz przedwojennego polskiego filmu niemego „Zew morza” z udziałem Marii Malickiej (film z dubbingiem na żywo w wykonaniu aktorek i aktorów TR Warszawa) w reż. Katarzyny Minkowskiej, laureatki nagrody Debiut TR 2018.

Wyjątkowym wydarzeniem była akcja społeczno-artystyczna **„Wiadomość od Ringelbluma”** (29 października – 21 listopada 2019 r.) w reż. Agnieszki Olsten z dramaturgią Romana Pawłowskiego, zrealizowana w parterstwie z Żydowskim Instytutem Historycznym w Warszawie oraz Wolskim Centrum Kultury. Był to symboliczny hołd dla twórcy „Oneg Szabat” – Emanuela Ringelbluma i jego współpracowników. Zbierane z narażeniem życia, cudem uratowane wiadomości z warszawskiego getta były przepisywane i przekazywane dzisiejszym mieszkańcom i mieszkankom Warszawy tak, jak to czynili współpracownicy Ringelbluma. W ten sposób powstała sieć kontaktów opartych na przyjaźni i zaufaniu – w podobny sposób działał obieg tajnych informacji w getcie. Finałem akcji było spotkanie uczestników i uczestniczek 21 listopada 2019 roku, w rocznicę urodzin Emanuela Ringelbluma, w domu przy ulicy noszącej jego imię na warszawskim Kole. Podczas wydarzenia aktorzy TR Warszawa Maria Maj i Cezary Kosiński przeczytali wiadomości od Ringelbluma. Uczestnicy obejrzeli także pracę wideo Artura Żmijewskiego „Plan B”, nawiązującą do kryjówek w getcie warszawskim.

Premiery 2019/2020

„Wracać wciąż do domu”, reż. Magda Szpecht (koprodukcja Festival / Tokyo)

„Maria Klassenberg. Choreografie domowe”, reż. Katarzyna Kalwat (performans w ramach cyfrowej odsłony Festiwalu POSTWEST / guess where)

SEZON 2020/2021

NOWY, ODWAŻNY ŚWIAT („2020: Burza”)

To był wyjątkowy sezon dla TR Warszawa. Trwająca od marca 2020 roku pandemia i dwa lockdowny, zamknięcie teatrów dla publiczności i przeniesienie działalności artystycznej do sieci, odwoływanie spektakli i przerywanie pracy nad premierami, alerty covidowe i nadzwyczajne środki bezpieczeństwa – wydarzenia szesnastu miesięcy wystawiły na wielką próbę dotychczasowe formy działania teatrów i całej sfery kultury.

TR Warszawa realizował swój program w sezonie 2020/2021 pod jednoczącym hasłem TR.WAM. Mimo lockdownu nie przerwaliśmy procesów produkcyjnych ani współpracy z zaproszonymi twórcami oraz twórczyniami. Zrealizowaliśmy sześć premier repertuarowych.

Na uwagę zasługuje szczególnie realizacja pierwszej w Polsce produkcji Luka Percevala, jednego z najważniejszych twórców europejskiego teatru. Zrealizowaliśmy pierwszą od wielu sezonów premierę monodramu – „ONKO” w reż. Weroniki Szczawińskiej z Sebastianem Pawlakiem. Spektakl oparty był na osobistych doświadczeniach reżyserki, pacjentki onkologicznej.

„ONKO”,
reż. Weronika
Szczawińska
/ fot. Monika
Stolarska





Ten minimalistyczny, cudownie niepoprawny, zabawny, zrywający z martyrologią spektakl jest również ostrym komentarzem do lubującego się w metafizyce świata teatru. (...) Szczawińska i – fenomenalnie grający, a kiedy trzeba odpowiednio się zagrywający – Pawlak potrafią równie mocno śmiać się z siebie, z własnych ambicji. Ich żarty, czasem wisielcze, czasem celowo prymitywne, każą uważnie przyrzeć się w rakowi i odpowiedzieć na niepopularne pytanie: do czego może być przydatna choroba?

Dawid Dudko, kultura.onet.pl

Osobnym wydarzeniem był projekt „Maria Klassenberg”, łączący instalację, wystawę i performans, zrealizowany we współpracy z Galerią Raster. Ze względu na lockdown wydarzenie miało charakter zamknięty, zrealizowaliśmy za to zapis filmowy projektu, który wyreżyserowali wybitni twórcy Magda Hueckel i Tomasz Śliwiński.

Na osobną uwagę zasługuje „Wesele na Bródnie” – partycypacyjny projekt artysty wizualnego Pawła Althamera i reżyserki Agnieszki Olsten, współczesna odpowiedź na „Wesele” Stanisława Wyspiańskiego. W realizację trwającego rok działania społeczno-artystycznego włączyło się kilkanaście warszawskich instytucji i organizacji społecznych, a także mieszkańcy i mieszkanki Bródna. Jego finałem był performans – czuwanie w Lasku Bródnowskim, w którym wzięło udział ponad 200 osób.

W sezonie 2021/2022 zainicjowaliśmy cykl wydarzeń towarzyszących „Nigdy nie będziesz szła sama. Porozmawiajmy o aborcji”, poświęcony problematyce aborcyjnej i prawom kobiet. Kuratorką programu została pisarka i aktywistka Sylwia Chutnik. W ramach programu odbyła się seria debat online „Aborstorie”

„3SIOSTRY”,
reż. Luk Perceval
/ fot. Monika
Stolarska

←

„Wesele na
Bródnie”
/ fot. Anna
Tomczyńska

→





z udziałem ekspertek i aktywistek, a także osób, które same przeszły doświadczenie aborcji. W ramach działań artystycznych w lipcu 2021 roku zorganizowaliśmy wystawę i perfomans „Muzeum Dowodów Rzeczowych” autorstwa Jany Jacuki i Laury Stašāne. W projekcie wykorzystano przedmioty, powierzone artystkom przez kobiety – ofiary przemocy domowej oraz ich historie. Była to koprodukcja New Theatre Institute of Latvia i TR Warszawa.

W koprodukcji z Akademią Teatralną w Warszawie zrealizowaliśmy spektakl „Klub” w reż. Weroniki Szczawińskiej z udziałem studentek Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie. Scenariusz został oparty na reportażu Matildy Voss Gustavsson o skandalu seksualnym w kręgu Akademii Noblowskiej.

Premiery 2020/2021

„Stream”, reż. Katarzyna Minkowska (Debiut TR)

„2020: Burza”, reż. Grzegorz Jarzyna

„Maria Klassenberg”, reż. Katarzyna Kalwat (współpraca Galeria Raster)

„Serce”, reż. Wiktor Bagiński (Debiut TR)

„ONKO”, reż. Weronika Szczawińska

„3SIOSTRY”, reż. Luk Perceval

Projekt społeczno-artystyczny

„Wesele na Bródnie”, koncepcja, scenariusz i reżyseria Paweł Althamer i Agnieszka Olsten



SEZON 2021/2022

TODAY, A PART OF ME IS DYING („Tom na wsi”)

„Włącz pełne spektrum” było hasłem sezonu 2021/2022. Celem programu artystycznego było włączenie dyskryminowanych, wykluczonych i pomijanych grup i środowisk do życia kulturalnego i zapewnienie im takiego miejsca w kulturze, jakie posiada większość. W szczególności skupiliśmy się na problematyce osób nieheteronormatywnych, w przekonaniu, że tematy związane z tożsamością seksualną i obecnością osób LGBTQ+ w życiu społecznym powinny być stałą częścią programu teatru publicznego, a nie jedynie okazjonalnym wydarzeniem czy manifestacją.

Głównym wydarzeniem była polska prapremiera sztuki „Tom na wsi” autorstwa kanadyjskiego dramaturga Michela Marca Boucharda. Rozgrywający się na prowincji dramat o wypartej tożsamości, przemocy i homofobii w rodzinie wyreżyserował Wojtek Rodak, dramaturgię opracował Szymon Adamczak.

Twórcy spektaklu o wykluczeniu i przemocy, jakich doświadczają przedstawiciele społeczności LGBTQ+, opowiadają językiem dobrze skrojonego, trzymającego w napięciu dramatu. Niewątpliwie biorąc pod uwagę to, co dzieje się w polskiej sferze publicznej, refleksja nad przemocą, która często zaczyna się w rodzinnym domu, jest niezwykle potrzebna.

Katarzyna Waligóra, Teatr

Premierze „Toma na wsi” towarzyszyły warsztaty, przygotowane przez zespół edukacji TR Warszawa dla młodych osób queerowych i niequeerowych pod tytułem „CUDZE / WŁASNE. Historie” oraz wydarzenie specjalne: czytanie performatywne pamiętników osób LGBTQ+ „Cała siła, jaką czerpię na życie”, zrealizowane w czerwcu 2022 na placu przed Pałacem Kultury i Nauki w ramach Festiwalu Plac Defilad i Pride Month – Miesiąca Dumy. Czytanie przygotowali twórcy spektaklu „Tom na wsi”: reżyser Wojtek Rodak i dramaturg Szymon Adamczak, a udział wzięli aktorzy i aktorki TR Warszawa i innych warszawskich scen, a także autorzy i autorki tekstów ze zbioru. Jego ideą było wsparcie dla społeczności LGBTQ+, która w czerwcu obchodzi swój Pride Month – Miesiąc Dumy. Do udziału w wydarzeniu zaprosiliśmy mieszkańców i mieszkanki Warszawy, którzy i które razem z zespołem odczytali i odczytały manifest kolektywów Gang Samzamęt, Stop Bzdurom i Poetka z 2020 roku „To nasza manifestacja odmienności – ta tęcza”.

Przy organizacji działań towarzyszących premierze „Toma na wsi” nawiązaliśmy partnerstwa i pozyskaliśmy środki finansowe z Ambasady Kanady (warsztaty edukacyjne, działania promocyjne) oraz Urzędu Dzielnicy Warszawa Śródmieście i Festiwalu Plac Defilad (czytanie performatywne). Partnerami czytania były także Wydawnictwo Karakter oraz Kampania Przeciw Homofobii, a Parada Równości objęła matronat nad wydarzeniem. Oprócz tego, 30 sierpnia 2022 roku odbyło się spotkanie z twórcą sztuki, Michaeliem Marcem Bouchardem. Rozmowę poprowadził Wojciech Szot. Transmisja, nadawana na żywo na Facebooku TR Warszawa, dotarła do ponad 1500 odbiorców i odbiorczyń.

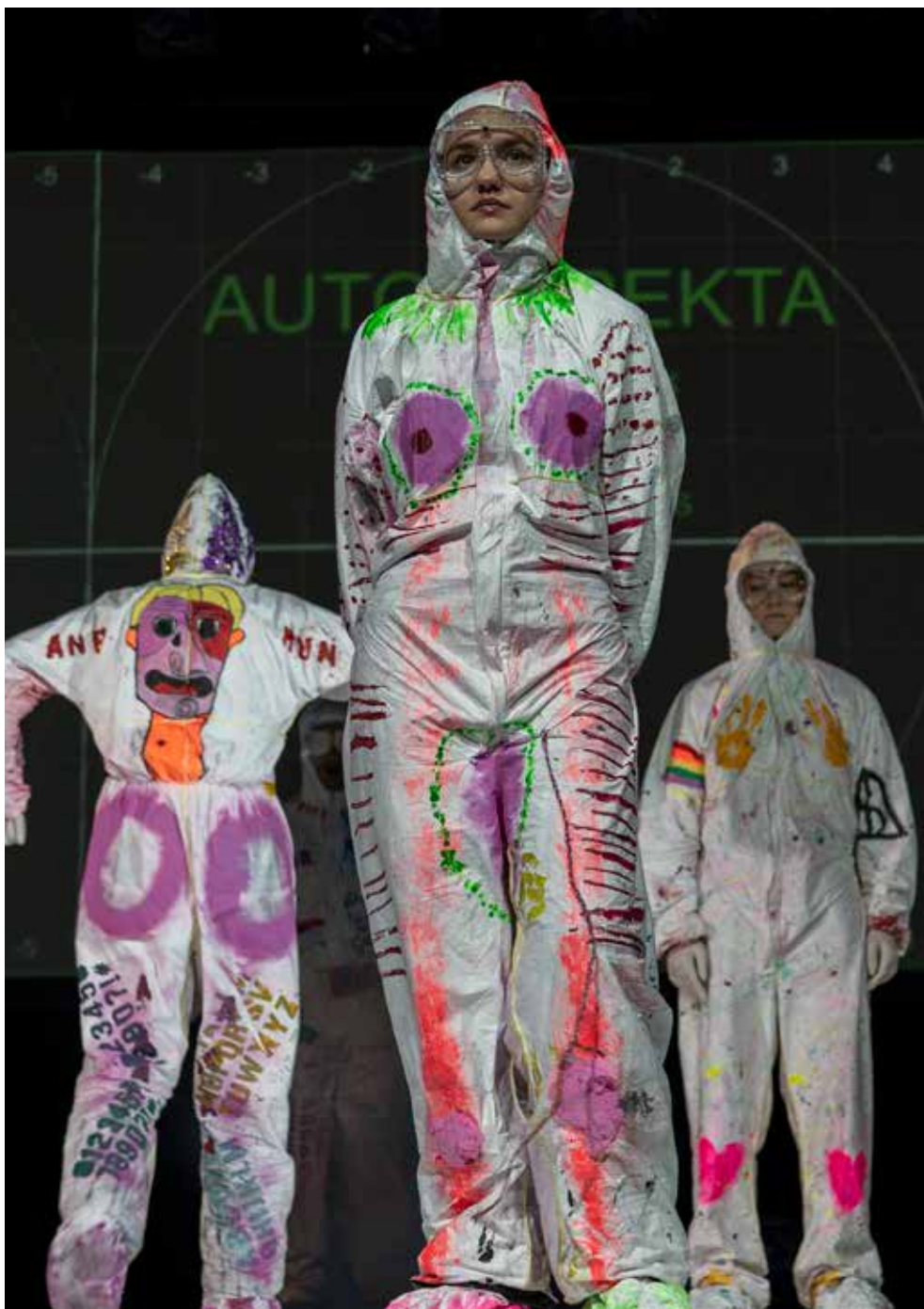
W sezonie 2021/2022 kontynuowaliśmy cykl wydarzeń towarzyszących „Nigdy nie będziesz szła sama. Porozmawiajmy o aborcji”, poświęcony problematyce aborcyjnej i prawom kobiet. W maju 2022 zrealizowaliśmy czytania performatywne trzech finałowych sztuk, nagrodzonych w konkursie dramaturgicznym „Nigdy nie będziesz szła sama”. Były to:

„Klub”, reż.
Weronika
Szczenińska
/ fot. Bartek
Warzecha
←

„Wyparte” Darii Kubisiak,
„Wielki wybuch” Agnieszki Nasierowskiej,
„Grupa wsparcia im. Boya-Żeleńskiego” Marcina Miętusa.

Czytaniom towarzyszył performans artystki wizualnej Zuzanny Janin „Pokoje. Historia pewnej zdrady”, dotyczący problemu przemocy w związku. Partnerem wydarzenia i współorganizatorem była Galeria lokal_30 z Warszawy.

W wydarzeniach z cyklu „Nigdy nie będziesz szła sama. Porozmawiajmy o aborcji” w 2021 i 2022 roku wzięło udział ponad 700 osób, transmisje live na Facebooku trzech debat „Aborstorie” miały łącznie 25 tysięcy odbiorców i odbiorczyń.



Autokorekta”,
reż. Jakub
Skrzywanek
/ fot. Patrycja
Skwierczyńska

„niedoskonała
utopia”, reż.
Noémi Oli
Berkowitz / fot.
Judith Buss



Premiery 2021/2022

W sezonie 2021/2022 strategicznym założeniem programowym było ograniczenie produkcji nowych przedstawień i rezygnacja z dużych, międzynarodowych projektów na rzecz eksploatacji premier, zrealizowanych w okresie pandemii, które nie mogły być prezentowane wcześniej z uwagi na obostrzenia epidemiologiczne.

W sezonie 2021/2022 zrealizowaliśmy cztery premiery. Były to:

„Klub”, reż. Weronika Szczawińska (koprodukcja z Akademią Teatralną w Warszawie)

„Autokorekta”, reż. Jakub Skrzywanek,

„Tom na wsi”, reż. Wojtek Rodak (Debiut TR)

„niedoskonała utopia”, reż. Noémi Oli Berkowitz (koprodukcja z Kammerspiele Monachium)

Decyzja o ograniczeniu liczby i skali nowych przedstawień podyktowana była także zmniejszeniem dotacji podstawowej przez organizatora. Łącznie w okresie pandemii Covid-19 od początku 2020 r. do czerwca 2022 r. TR Warszawa zrealizował 9 premier repertuarowych.



SEZON 2022/2023

ZIEMIA KRĘCI SIĘ ZBYT SZYBKO

(„Mój sztandar zasikał kotek. Kroniki z Donbasu”)

W sezonie 2022/2023 realizowaliśmy program „Porozmawiajmy o... (niepełno)sprawnościach”, poświęcony obecności osób z niepełnosprawnościami w życiu artystycznym, zarówno w charakterze odbiorców i odbiorczyń, jak i performerów i performerek. Głównym wydarzeniem programu była premiera spektaklu „Rodzina” – pierwszej koprodukcji TR Warszawa z Teatrem 21, w którym występują aktorzy i aktorki z zespołem Downa.

Spektakl połączonych zespołów Teatru 21 i TR Warszawa badał temat współczesnej rodziny i relacji rodzinnych. Bazując na swoich osobistych doświadczeniach oraz rolach zagranych wcześniej w filmie i na scenie, aktorzy i aktorki obu teatrów stworzyli rodzinną komedię omyłek, w której ciemna strona relacji rodzinnych spotyka się z tęsknotami i fantazjami na temat harmonijnej rodziny wprost z polskich seriali. Czy osoba z niepełnosprawnością może być pełnoprawnym członkiem/członkinią rodziny – nie tylko synem czy córką ale też ciotką, wujkiem, matką lub ojcem? Czy aktor/ka z niepełnosprawnością może być pełnoprawnym członkiem/członkinią rodziny teatralnej?

Przedstawienie reżyserowała Justyna Sobczyk, scenariusz na podstawie improwizacji aktorskich napisała Natalia Fiedorczyk, a za dramaturgię odpowiadali Jakub Drzewiecki, Natalia Fiedorczyk i Justyna Sobczyk.

Drugą premierą sezonu był spektakl „sweet & romantic” według scenariusza i w reżyserii Wery Makowskx i Jakuba Zalasy, laureatów Nagrody Debiut TR. Punktem wyjścia do pracy nad scenariuszem była twórczość Paula B. Preciado, przede wszystkim „Testo-ćpun”, poświęcony problemowi medycznej tranzycji płci. Jak pisali twórcy, „sweet & romantic” to spektakl o rzeczach, które jest się w stanie zrobić z miłości. Nie tej, którą chce się mieć, tylko realnej – miłości opartej na grach o kontrolę. Bolesnej, zazdrosnej i trudnej, w wielorakich ludzkich konfiguracjach. Tej, której czas trwania rozciąga się na miesiące i lata, a nie zamyka się w ładnym, końcowym obrazku po półtorej godziny kinowego seansu.

Bohaterką/bohaterem „sweet & romantic” jest Ari, która po śmierci przyjaciela decyduje się zażywać testosteron i wyjść poza granice klasycznie pojmowanej płci. Ari próbuje odpowiedzieć sobie na pytanie, w jaki sposób testosteron ukształtował świat? Jeśli nie testosteron jest odpowiedzialny za stan rzeczy, to co? Jaką cenę trzeba zapłacić za przeprowadzenie na sobie rewolucji?

Obok książek Paula B. Preciado scenariusz inspirowany był następującymi pracami: Jack Halberstram „Przedziwna sztuka porażki”, Bell Hooks „Gotowi na zmianę. O mężczyznach, męskości i miłości”, Byung-Chul Han „Społeczeństwo zmęczenia i inne eseje”.

Trzecią premierą sezonu był spektakl „Mój sztandar zasikał kotek. Kroniki z Donbasu” w reżyserii aktorki TR Warszawa Aleksandry Popławskiej. Scenariusz oparty był na trzech dramatach ukraińskiej dramatopisarki Leny Laguszonkowej, przedstawiających panoramę losów społeczności z małej miejscowości w Donbasie we wschodniej Ukrainie, z której pochodzi autorka. Akcja dramatów obejmuje okres od schyłku Związku Radzieckiego, przez Euromajdan, wojnę w Donbasie w 2014 roku aż po agresję rosyjską na Ukrainę w 2022 roku. Ostatnią część cyklu Lena Laguszonkowa pisała wiosną 2022 roku w schronie w Kijowie podczas bombardowań.

„Rodzina”, reż.
Justyna Sobczyk
/ fot. Monika
Stolarska

←



„sweet & romantic”, reż. Wera Makowskx, Jakub Zalasa / fot. Joanna Gałuszka
→



„Mój sztandar zasikał kotek. Kroniki z Donbasu”, reż. Aleksandra Popławska / fot. Wojciech Sobolewski
←

Ważny i napisany w błyskotliwy sposób tekst o tym, jak bratobójczy konflikt niszczy małą społeczność i cały świat, zyskał oprawę imponującą rozmachem i temperaturą. Wielowymiarowy wizualno-dźwiękowy świat, w którym nie brak autentycznych detali z wojny, napełniony jest ukraińskim duchem, a może wręcz duchami. Jego sercem jest obsada, po mistrzowsku kreująca wiarygodne postacie i bardzo mocne sceny: wściekły wyrzut wobec miasta, oplakiwanie ojca czy wymaginowane przemówienie antywojenne.

Przemysław Gulda, guldapoleca

„Mój sztandar zasikał kotek. Kroniki z Donbasu” to oparta na osobistych doświadczeniach rodzinna saga, opowiedziana z perspektywy kobiet. Śmieszne i straszne, groteskowe i boleśnie prawdziwe – dramaty Laguszonkowej dają nie tylko wgląd w kontekst obecnej wojny z Rosją, ale przede wszystkim pokazują losy ludzi, którzy próbują zachować życie i godność pod ciśnieniem historii.

Pracę nad przedstawieniem zainicjowało czytanie performatywne III części trylogii: „Mój sztandar zasikał kotek” w reż. Aleksandry Popławskiej w maju 2022 roku.

Ostatnią premierą sezonu był spektakl „2030” w reżyserii Michała Buszewicza z udziałem młodzieży, realizowany w nurcie Młody TR w ramach programu TiSZ (Teatr i Szkoła) we współpracy z zespołem edukacji TR Warszawa. To kolejny po „Autokorekcie” projekt teatralny, włączający młodych ludzi w proces twórczy. Tym razem punktem wyjścia była strategia, przygotowana przez Miasto Stołeczne Warszawa, wyznaczająca kierunki w myśleniu o młodych mieszkańcach stolicy i ich roli w rozwoju miasta. Dokument pt. „Młoda Warszawa. Polityka młodzieżowa Miasta Stołecznego Warszawy”, wskazuje kierunek, w jakim stolica – jako miasto – będzie podążać, by młodzi ludzie czuli się tu dobrze i na równi z innymi mieszkańcami. Wartości, zasady oraz rozwiązania, zaproponowane przez Miasto, były punktem wyjścia do procesu twórczego na deskach TR Warszawa.

Premiery 2022/2023

„Rodzina”, reż. Justyna Sobczyk (koprodukcja z Teatrem 21)

„sweet & romantic”, scenariusz i reżyseria: Wera Makowskx i Jakub Zalasa (Debiut TR)

„Mój sztandar zasiał kotek. Kroniki z Donbasu”, reż. Aleksandra Popławska

„2030”, reż. Michał Buszewicz (w ramach programu Teatr i Szkoła)

V TR ONLINE – hybrydowy teatr czasów pandemii

W trakcie pandemii rozwinęliśmy nowe formy działalności i nowe cyfrowe środki wyrazu. Na kryzys odpowiedzieliśmy wizją teatru przyszłości, realizowaną w przestrzeni hybrydowej, na przecięciu internetu i tradycyjnej sztuki scenicznej. Jej sercem stał się projekt TR Online, zapoczątkowany podczas wiosennego lockdownu w 2020 roku, kiedy pokazywaliśmy zapisy naszych przedstawień repertuarowych, aby jesienią uruchomić profesjonalną platformę streamingową, służącą do nadawania na żywo transmisji spektakli bezpośrednio ze scen.

ZOSTAŃ W DOMU, NIE WYCHODŹ Z TEATRU

Na początku pandemii, w 2020 roku zespół TR Warszawa rozpoczął realizację projektu „Zostań w domu, nie wychodź z teatru”, polegającym na nieodpłatnym, cotygodniowym prezentowaniu naszych spektakli w sieci (na Facebooku i Vimeo). Po każdym spektaklu odbywała się rozmowa online z twórcami i twórczyniami, aktorami i aktorkami, podczas której – za pośrednictwem facebookowego czatu – można było zadawać pytania. Program trwał od marca do czerwca 2020 roku.

CYFROWA SCENA TR WARSZAWA

W sezonie 2020/2021, zgodnie z przyjętą „Strategią TR Online” postanowiliśmy rozwinąć naszą internetową działalność, przekształcając ją w naszą trzecią – obok TR Warszawa/Marszałkowska 8 i TR Warszawa/ATM Studio – pełnoprawną scenę. Powołaliśmy do życia platformę TR Online, stronę www.online.trwarszawa.pl, która miała na celu kontynuację i rozwinięcie naszych działań w internecie: streamingi spektakli na żywo ze scen TR Warszawa, transmisje nagrań archiwalnych, spotkania, dyskusje i warsztaty online.

Platformę TR Online otworzył w listopadzie 2020 roku spektakl „Inni ludzie” w reżyserii Grzegorza Jarzyny. Pierwszą premierą na platformie był spektakl „2020: Burza” w reż. Grzegorza Jarzyny, którą można było obejrzeć wyłącznie w internecie.

„2020: BURZA” to teatr końca świata i teatr przyszłości, jeśli zdołamy ją odzyskać. (...) Siła spektaklu polega na doskonałym połączeniu formy i treści. Czy strategia przyjęta przez TR Warszawa jest dostępna dla wszystkich instytucji? Nie wiem, na pewno jest jednak



Streaming spektaklu „2020: Burza” / fot. Agata Kołacz

przykładem dobrego i skutecznego udomowienia nowej przestrzeni, owej przestrzeni hybrydowej w sensie artystycznym, technologicznym, organizacyjnym. Na pewno też nie jest przykładem jedynym możliwym. Winduje jednak bardzo wysoko standard jakości.”

Edwin Bendyk, blog Antymatrix

W sumie zaprezentowaliśmy na specjalnie stworzonej platformie 14 transmisji online ze scen TR Warszawa. Do realizacji transmisji i zapisów spektakli zaprosiliśmy uznanych twórców i twórczynie filmowe, takich jak m.in.: Maciej Sobieraj, Michał Dymek, Nicolas Villegas, Marcin Koszałka, Magda Hueckel, Tomasz Śliwiński i Jagoda Szelc. Nowe pokolenie polskich filmowców wniosło innowacyjne rozwiązania do języka teatralnego TR Warszawa. Był to kolejny impuls do artystycznego rozwoju po współpracy z polskim środowiskiem muzycznym przy realizacji „Innych ludzi”.

TRANSMISJE NA ŻYWO

wrzesień 2020 – kwiecień 2021

„Wracać wciąż do domu”, reż. Magda Szpecht

„Stream”, reż. Katarzyna Minkowska

„Ewelina płacze”, reż. Anna Karasińska

„Fantazja”, reż. Anna Karasińska

„Rechnitz. Opera – Anioł Zagłady”, reż. Katarzyna Kalwat

„Staff Only”, reż. Katarzyna Kalwat

„2020: Burza”, reż. Grzegorz Jarzyna

„Inni ludzie”, reż. Grzegorz Jarzyna

„Nietoperz”, reż. Kornél Mundruczó

„Serce”, reż. Wiktor Bagiński

„Woyzeck”, reż. Grzegorz Jaremko

„Robert Robur”, reż. Krzysztof Garbaczewski

„ONKO”, reż. Weronika Szczawińska

„3SIOSTRY”, reż. Luk Perceval

Streamingi TR Warszawa wyróżniała bogata oprawa. Nie prezentowaliśmy tylko spektakli – przed każdym wydarzeniem pokazywaliśmy kulisy produkcji, rozmawialiśmy z osobami, odpowiedzialnymi za realizację transmisji. Z kolei po transmisjach zapraszaliśmy publiczność na rozmowy z ekipą aktorską i realizatorską. Prowadzili je znani dziennikarze, dziennikarki i eksperci i ekspertki. Rozmowy były transmitowane na żywo na Facebooku TR Warszawa.

Dwa nagrania spektakli były dostępne w systemie VOD (video on demand): „Stream” w reż. Katarzyny Minkowskiej oraz „ONKO” w reż. Weroniki Szczawińskiej. Na platformie prezentowaliśmy również filmy (we współpracy z Millennium Docs Against Gravity) a także zapis spektaklu „Morderstwo Halita Yozgata – opera w czasie kwarantanny” (we współpracy z Ephemera Festival).

Obok streamingów spektakli na platformie pojawiło się wiele materiałów dodatkowych, dostępnych nieodpłatnie. Popularnością wśród naszych widzów i widzek cieszył się cykl „Próbując 3SIOSTRY – wokół spektaklu Luka Percevala”. Seria 12 rozmów Romana Pawłowskiego z twórcami i twórczyniami spektaklu była wprowadzeniem do dzieła.

Kolejnym ważnym materiałem zaprezentowanym nieodpłatnie na naszej platformie był film dokumentujący „Wesele na Bródnie”. Projekt realizowany w 2020 roku był partycypacyjnym wydarzeniem, inspirowanym „Weselem” Stanisława Wyspiańskiego.

W związku z wygaśnięciem pandemii Covid-19 platforma TR Online zakończyła działalność z końcem 2021 roku.



Spotkanie z twórcami i twórczyniami spektaklu „ONKO”

Nasza internetowa działalność została doceniona w konkursach: Wyróżnienie dla zespołu TR Warszawa w ramach badania #KulturaWCzasachPandemii dla instytucji przodującej w działaniach online w czasie wiosennego lockdownu w 2020 roku spowodowanego pandemią (program TR Online).

Wyróżnienie dla TR Warszawa w konkursie DIG IT na najlepsze działania teatralne w czasie pandemii COVID-19 za specjalne nowatorskie i kompletne podejście do social mediów i komunikacji z widzom w czasie pandemii.

WIDZOWIE I WIDZKI O TR ONLINE

Spektakle online TR Warszawa były „łodzią ratunkową” w trudnych czasach. 21 marca 2020 r. wróciłam z dalekiej podróży, musiałam odbyć kwarantannę i chyba jeszcze tego samego dnia oglądałam „Czastki kobiety”. Niezwykle, chociaż wcześniej widziałam je, będąc na widowni. A nową wartością teatralną są spotkania na żywo z twórcami, po streamingu. Nie do przecenienia. Dziękuję.

Bardzo profesjonalne narzędzie.

Wspaniałe były wywiady i spotkania po przedstawieniach, niesamowita wartość dodana. Byłam u Was na żywo już dwa razy po lockdownie i brakowało mi takiego spotkania z wywiadem z twórcami po spektaklu na żywo :) Dziękuję Wam za platformę i streamingi, byłam na każdym i bardzo wysoko oceniam każde przedstawienie.

Brawa dla Was za tak bogaty repertuar oraz za walkę z lockdownem i za to że stworzyliście taką platformę że po podłączeniu laptopa do telewizora człowiek czuł się jak w teatrze.

Zdecydowanie najlepsza teatralna platforma streamingowa!

TR ONLINE 2020-2021

15

pokazów archiwalnych nagrań spektakli

13

transmisji spektakli na żywo, w tym 3 premiery

26

spotkań z publicznością

162

twórców i twórczyń, biorących udział w spotkaniach

84

warsztaty edukacyjne, wykłady, dyskusje i webinary

138

wydarzeń online

80 000

odbiorców i odbiorczyń (FB, Vimeo, platforma TR Online)

VI Debiuty



„Puppenhaus.
Kuracja”,
reż. Jędrzej
Piaskowski / fot.
Magda Hueckel



„Chinka”,
reż. Klaudia
Hartung-Wójciak
/ fot. Natalia
Kanabow

IDEA

Debiut TR to nowatorski program współpracy z młodymi twórcami i twórczyniami, powołany przez Grzegorza Jarzynę w 2015 roku. Polega na produkcji spektaklu reżysera lub reżyserki, wyłonionej podczas krakowskiego Forum Młodej Reżyserii, przeglądu prac studentek i studentów wydziałów reżyserii szkół teatralnych w Polsce.

Debiut TR jest kontynuacją poprzednich programów warsztatowych, takich jak Teren Warszawa TR.PL, Teren TR, które stanowiły impuls do rozwoju sztuki teatru i wprowadziły na sceny nowe pokolenie twórców i twórczyń. Jego istotą jest długofalowa praca z wybranymi reżyserami i reżyserkami nad rozwojem koncepcji spektakli, pod względem inscenizacyjnym, jak i dramaturgicznym. Założeniem programu było ograniczenie środków inscenizacyjnych i obsady, tak aby skupić się nad tematem i koncepcją przedstawienia.

WARUNKI KONKURSOWE

Z biegiem czasu ustaliliśmy następujące warunki konkursowe:

- budżet 70 tys. zł (w późniejszych edycjach podniesiony do 80 tys. zł);
- obsada do pięciu osób;
- czas prób 7 tygodni;
- scena: sala warsztatowa, w późniejszych edycjach Scena Marszałkowska 8.

REZULTATY

W ramach Debiutu TR zrealizowaliśmy siedem premier. Powstał wyjątkowy w polskim teatrze model pracy. Zespół TR Warszawa o wysokiej pozycji artystycznej w europejskim i światowym teatrze, wspomagał rozwój osób, zaczynających dopiero karierę, dając im swoje doświadczenie, wiedzę, kontakty i profesjonalny proces produkcji. W zamian „debiutantów” wnosili swoją energię, nowe tematy, kontakty z młodym środowiskiem.

Rezultaty były więcej niż zadowalające, w większości wypadków spektakle były przyjmowane entuzjastycznie, nagradzane (główna nagroda Konkursu na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej dla „Puppenhaus. Kuracja”), zapraszane na festiwale w kraju i zagranicą („Puppenhaus. Kuracja” na katowickich Interpretacjach, „Serce” na festiwalu Fast Forward w Dreźnie i na krakowskiej Boskiej Komedii). Twórcy niemal natychmiast po premierze otrzymywali propozycje współpracy z innymi teatrami warszawskimi, i nie tylko.

W „Puppenhaus. Kuracji” świat nie jest czarno-biały. Nie jest też biało-czerwony. Bywa różowy – może nawet tęczy. Niech będzie taki, jaki chce, bo prywatne i historyczne narracje, w obowiązującym układzie politycznym podlegające postępującej cenzurze, zostają w spektaklu Piaskowskiego i Fertacz uwolnione.

Anka Herbut, Dwutygodnik.com

Po 2015 roku powstało wiele podobnych konkursów i programów wspierania młodego pokolenia twórców i twórczyń, wzorowanych lub inspirowanych Debiutem TR, takich jak „Nowy Yorick” w Gdańskim Teatrze Szekspirowskim, „Młodzi w Starym” w Narodowym Starym Teatrze w Krakowie, program „Modelatornia” Teatru im. Kochanowskiego, program „Nowy i młodzi”, realizowany w łódzkim Teatrze Nowym we współpracy z krakowską AST i łódzką ASP oraz „Mistrzowskie ZPT Teatru Nowego” w Teatrze Nowym Proxima w Krakowie.





„Woyzeck”,
reż. Grzegorz
Jaremko / fot.
Marcin Oliva
Soto
→

„Stream”,
reż. Katarzyna
Minkowska /
fot. Monika
Stolarska
←

PREMIERY DEBIUTU TR

„Puppenhaus. Kuracja”, reżyseria: Jędrzej Piaskowski, scenariusz: Magda Fertacz, obsada: Lech Łotocki, Sebastian Pawlak, Justyna Wasilewska, Agnieszka Żulewska. Premiera 6 kwietnia 2017;

„Chinka”, reżyseria: Klaudia Hartung-Wójciak, dramaturgia: Daria Kubisiak, obsada: Jan Dravnel, Monika Frajczyk, Natalia Kalita, Maria Maj, Tomasz Trojanowski. Premiera 29 czerwca 2018;

„Woyzeck”, reżyseria: Grzegorz Jaremko, dramaturgia: Marcin Cecko, obsada: Jan Dravnel, Mateusz Górski, Rafał Maćkowiak, Maria Maj, Tomasz Tyndyk. Premiera 10 maja 2019;

„STREAM”, reżyseria, scenografia i tekst: Katarzyna Minkowska, tekst i dramaturgia: Tomasz Walesiak, obsada: Martyna Byczkowska, Mateusz Górski, Natalia Kalita, Maria Maj, Paweł Tomaszewski. Premiera 2 października 2020;

„Serce” na motywach opowiadania „Jądro ciemności” Josepha Conrada, adaptacja i reżyseria: Wiktor Bagiński, scenariusz: Wiktor Bagiński, Martyna Wawrzyniak, obsada: Jan Dravnel, Dobromir Dymecki, Magdalena Kuta, Aleksandra Popławska. Premiera: 5 marca 2021;

„Tom na wsi” na podstawie dramatu Michela Marca Boucharda „Tom à la Ferme”, reżyseria: Wojtek Rodak, dramaturgia: Szymon Adamczak, obsada: Jacek Beler, Izabella Dudziak, Mateusz Górski, Maria Maj. Premiera 24 kwietnia 2022;



„Serce”,
reż. Wiktor
Bagiński /
fot. Monika
Stolarska

„sweet & romantic” na motywach „Testo-ćpuna” Paula B. Preciado, scenariusz i reżyseria: Wera Makowskx i Jakub Zalasa, obsada: Małgorzata Trofimiuk, Justyna Wasilewska, Rafał Maćkowiak, Maria Wójtowicz (AST Kraków). Premiera 23 lutego 2023.

„Miasto kobiet”, reż. Emma Hütt (Niemcy), premiera październik 2023 (w przygotowaniu).

VII Rezydencja artystyczna Ukraina. Białoruś



Team Theatre
/ fot. Monika
Zielińska

W latach 2021-2023 zorganizowaliśmy, wspólnie z Instytutem Teatralnym im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie, trzy edycje rezydencji artystycznej dla aktorów i aktorek – uchodźców politycznych z Białorusi. Celem rezydencji było włączenie uczestników w polskie życie teatralne, stworzenie szansy na zawodowy rozwój, a także zbudowanie oferty kulturalnej dla białoruskiej diaspory w Polsce.

W trzech edycjach rezydencji wzięło udział w sumie 10 osób: Maksym Shyshko, Andrei Novik, Maria Piatrowicz, Daria Novik, Andrei Bardukhayeu-Arol, Alesia Bardukhayeu-Arol, Vital Karaban, Andrei Evdokimov, Ketevan Asrataszwili, Uładzimir Piatrowicz.

Rezydenci zapoznali się z programem i działalnością TR Warszawa, obejrze-
li szereg spektakli z repertuaru teatru. Uczestniczyli w warsztatach edukacyj-
nych, poszerzających wiedzę na temat metod pracy zespołu edukacji z młó-
dzieżą i osobami dorosłymi.

PREMIERY

Uczestnicy i uczestniczki rezydencji działali pod szyldem **Тим Тэатр / Team Theatre** – grupy teatralnej, pracującej wcześniej w Homlu w Białorusi. Jej założyciele zostali zmuszeni do emigracji z powodów politycznych. W ramach rezydencji uczestnicy zrealizowali pięć spektakli:

„Wertyński. Emigracja”, reż. Andrei Bardukhayeu-Arol (premiera grudzień 2021) – spektakl o artystach-uchodźcach, oparty na biografii rosyjskiego pieśniarza Aleksandra Wertyńskiego i własnych doświadczeniach uchodźców. W pokazie uczestniczyła grupa widzów i widzek z diaspory białoruskiej. Pokaz został przyjęty entuzjastycznie, zakończył się rozmową z aktorami. Nagranie pokazu w języku rosyjskim i białoruskim zostało opublikowane na stronach TR.

„How are you”,
reż. Andrei Novik
/ fot. Radek
Kamiński



„Wrzosowy miód”, reż. Andrei Bardukhayeu-Arol (premiera 4 czerwca 2022) – spektakl na podstawie ballady szkockiego poety Roberta Louisa Stevensona „Heather Ale” (1880), opowiadający o walce plemienia Piktów z wojskami szkockiego najeźdźcy. Temat obrony swojej wolności, kultury i niepodległości jest żywy dzisiaj, w obliczu najazdu Rosji na Ukrainę i zniewolenia społeczeństwa białoruskiego przez dyktaturę Łukaszenki.

„How Are You”, reż. Andrei Novik (premiera maj 2022, Muzeum Wolnej Białorusi, pokaz w TR Warszawa, luty 2023) – dokument teatralny o wojnie w Ukrainie widzianej oczami cywilów. Tekst oparty jest na osobistych relacjach i świadectwach ludzi walczących o życie w warunkach wojny. Są tu historie uciekinierów z Kijowa i Winnicy, są doświadczenia emigracji w Rumunii i Niemczech, są przywoływane tragedie Buczy i Mariupola. Głosy ukraińskich i białoruskich bohaterów zderzono z komentarzami Rosjanina, który gdzieś w Rosji ogląda w telewizji wojenną propagandę, nie wiedząc, że jego syn ginie na krążowniku Moskwa.

„Z@klęcie (3@.mova)”, reż. Maksym Shyshko (premiera 11 listopada 2022 r.) – spektakl muzyczny, oparty na archaicznych pieśniach i rytuałach z Polesia – krainy na pograniczu Białorusi i Ukrainy. W scenariuszu wykorzystano zamowę – stary, zanikający gatunek ustnej poezji ludowej z Białorusi, któremu przypisywano niegdyś magiczne właściwości. „Z@klęcie” to próba wskrzeszenia dawnej tradycji i jej przyswojenia odbiorcy epoki cyfrowej.

„Till”, reż. Yura Divakou (premiera 9 sierpnia 2023) – spektakl oparty na tradycyjnych podaniach flandryjskich o ludowym bohaterze, Dylu Sowizdrzale (Tijl Uilenspiegel). Produkcję przedstawienia sfinansowało przedstawicielstwo rządu Flandrii w Polsce.

OPINIE

Byłem świadkiem teatralnego misterium, zabierającym cię do świata przedtysiącletnich prawd, prostą ścieżką do serca. („Z@klęcie”)

Marcin Kwiatkowski

Teatr wyobraźni – scena snów oraz marzeń. Wystarczy zamknąć oczy, by świat zaistniał od początku do końca. Jak w baśni. Jak w dzieciństwie. („Wrzosowy miód”)

Karolina Felberg

Niezwykłe doświadczenie na poziomie artystycznym i politycznym. („Wrzosowy miód”)

Przemek Gulda, guldapoleca

Ta sztuka to medytacja. Sztuka – współczucie. Ta sztuka to ból. To sztuka, która sprawia, że chce się wyjść na świeże powietrze, zapalić i powiedzieć: „Dziękuję wam, do łez”.

Swietłana, Facebook

POKAZY FESTIWALOWE

„How Are You”, Art Weekend, Białystok (październik 2022)

„Z@klęcie”, Salon pod Sowami, Tykocin (październik 2022)

„How Are You”, Sopot Non-Fiction (sierpień 2023)

PUBLICZNOŚĆ

Przedstawienia rezydentów z grupy białoruskiej obejrzało łącznie blisko 1000 osób w Warszawie i na wyjazdach.

VIII Wydarzenia towarzyszące

Głównym nurtem programu towarzyszyły cykle wydarzeń interdyscyplinarnych, realizowanych z partnerskimi instytucjami.

PARTNERZY

Warszawska Jesień – współorganizacja koncertów, koprodukcja wydarzeń („Rechnitz. Opera – Anioł Zagłady”)
 Festiwal Against Gravity – projekcje filmów dokumentalnych stacjonarne i online w ramach cyklu FILM W TR. AGAINST GRAVITY PRZEDSTAWIA
 Avant Art Festival – współorganizacja koncertów
 Festiwal Pięciu Smaków – współorganizacja koncertów z cyklu Radio Azja
 Żydowski Instytut Historyczny – partycypacyjny projekt artystyczny „Wiadomość od Ringelbluma”, reż. Agnieszka Olsten, dramaturgia: Roman Pawłowski
 Festival Unsound – „Andrzej Nowak” – projekt muzyczny Piotra Kurka, reż. Grzegorz Jarzyna
 Instytut Goethego
 Litewski Instytut Kultury
 Węgierski Instytut Kultury
 Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej
 Ambasada Kanady
 Ambasada Litwy
 Biennale Warszawa
 Komuna Warszawa
 Instytut Teatralny im. Z. Raszewskiego
 Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
 Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia
 Instytut Adama Mickiewicza

POKAZY GOŚCINNE SPEKTAKLI

Teatr Dada von Bzdülów w TR – przegląd z okazji 20-lecia działalności
 5-7 października 2018 r. w TR Warszawa/ATM Studio

Program:

„Intro”

reż. Leszek Bzdyl & Katarzyna Chmielewska

„Why don't you like sadness”

koncepcja i wykonanie: Katarzyna Chmielewska

„Strategia”

reż. Leszek Bzdyl

„Golem”

reż. Maja Kleczewska

Teatr Żydowski

12-13 października 2018

TR Warszawa/ATM Studio

„Myśli nowoczesnego Polaka. Roman Dmowski (nieautoryzowana biografia)”

reż. Grzegorz Laszuk

Komuna Warszawa, Teatr Polski w Poznaniu_1875

11 listopada 2018

TR Warszawa/Marszałkowska 8

„Lolotta”

Centrum Dramaturgii Współczesnej w Jekaterynburgu w TR:

27-28 lutego 2019

TR Warszawa/Marszałkowska 8

„Rewolucja, której nie było”

reż. Justyna Sobczyk
Teatr 21
2-3 marca 2019
TR Warszawa/Marszałkowska 8

„Judasz. Laboratorium Epifanii”

reż. Katarzyna Minkowska
Festiwal Nowe Epifanie
12-13 kwietnia 2019
TR Warszawa/Marszałkowska 8

Komuna Warszawa w TR:

„Cezary idzie na wojnę”
reż. Cezary Tomaszewski
Komuna Warszawa
25-26 maja 2019
TR Warszawa/Marszałkowska 8

„Teoria smutnego chłopca”
reż. Cezary Tomaszewski
Komuna Warszawa
25-26 maja 2019
TR Warszawa/Marszałkowska 8

Biennale Warszawa w TR: Zorganizujmy swoją przyszłość

„Solidarność. Nowy projekt”
reż. Paweł Wodziński
Biennale Warszawa
30 maja 2019
TR Warszawa/ATM Studio

PRZESTRZEŃ BEZ KOŃCA / POSKROMIENIE ZŁOŚNICY / SIKSA

1 czerwca 2019
TR Warszawa/Marszałkowska 8
koncert

„Staff Only”

reż. Katarzyna Kalwat
Biennale Warszawa w partnerstwie z TR Warszawa
21-22 czerwca 2019
TR Warszawa/Marszałkowska 8

MŁODA REŻYSERIA W TR

Od sezonu 2017/2018 w ramach linii nowych talentów, na scenie TR Warszawa/Marszałkowska 8 prezentowaliśmy pokazy spektakli studentów i studentek szkół teatralnych prezentowanych i nagrodzonych na Forum Młodej Reżyserii w Krakowie.

„Raj”, tekst i reżyseria Joanna Bednarczyk, AST w Krakowie

„Powrót Odysa” wg Stanisława Wyspiańskiego, reż. Grzegorz Jarekko, AST w Krakowie

„Pospolite żywoty martwych Polaków”, reż. Marcin Wierzchowski, spektakl dyplomowy, produkcja: Wydział Sztuki Łalkarskiej Akademii Teatralnej w Warszawie.

„Odmęt”, reż. Marek Idzikowski, AST w Warszawie, Wydział Sztuki Lal-karskiej w Białymstoku (nagroda główna jury 9. Forum Młodej Reżyse-rii, wyróżnienie zespołu TR Warszawa w ramach nagrody Debiut TR);

„Powierzchnie gładkie”, reż. Marcin Zbyszyński, Teatr Potem O Tem, Warszawa (nagroda Stowarzyszenia Autorów ZAiKS 9. Forum Młodej Reżyserii);

„Bezpieczne miejsce”, reż. Tomasz Fryzeł, Teatr Łażnia Nowa, Kraków (wyróżnienie zespołu TR Warszawa w ramach nagrody Debiut TR);

„Nimfy 2.0”, reż. Jan Jeliński, Narodowy Stary Teatr w Krakowie (wy-różnienie zespołu TR Warszawa w ramach nagrody Debiut TR).

KONCERTY (WYBÓR)

Rob Mazurek & LOTTO

2 października 2018

TR Warszawa/ATM Studio

koncert w ramach Avant Art Festival 2018

NAGROBKI

5-6 października 2018

TR Warszawa/ATM Studio

koncert w ramach Avant Art Festival 2018

MIDORI HIRANO / JAN JELINEK & MASAYOSHI FUJITA

6 grudnia 2018

TR Warszawa/Marszałkowska 8

koncert w ramach Festiwalu Radio Azja

TENNISCOATS / Hyunjin Bek & Kimoki Saturnballad

8 grudnia 2018

TR Warszawa / Marszałkowska 8

koncert w ramach Festiwalu Radio Azja

BALIPHONICS / KINK GONG

9 grudnia 2018

TR Warszawa/Marszałkowska 8

koncert w ramach Festiwalu Radio Azja

WARIACJE NA GLOBALNY TŁUM

11 czerwca 2019

TR Warszawa/Marszałkowska 8

koncert w ramach Biennale Warszawa 2019 – Zorganizujmy swoją przyszłość

BALTIC TRANSFER* FESTIVAL

18-24 października 2021 r.

BALTIC TRANSFER* FESTIWAL był pierwszym w Polsce przeglądem nowych form teatru, muzyki, dramaturgii i audioinstalacji z krajów bałtyckich, które łączy silna, nowa fala poszukiwań w sztukach performatywnych. Było to efekt dwuletniej współpracy TR Warszawa z partnerskimi instytucjami z Estonii, Litwy i Łotwy. Na scenie TR Warszawa/Marszałkowska 8 swoje produkcje przedstawiły Jaunimo Teatras z Wilna, Dirty Deal Teatro z Rygi i New Theatre Institute of Latvia oraz Centrum Teatralne Vaba Lava z Tallinna. Wydarzenie było wspierane i finansowane przez Baltic Culture Fund, Lithuanian Culture Institute i Estonian Theatre Agency. Partnerami wydarzenia były Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego i Kawałek Sztuki Cafe.

W programie BALTIC TRANSFER* FESTIVAL znalazły się zarówno premierowe propozycje teatru repertuarowego, jak niezależne produkcje twórców wspieranych przez partnerskie instytucje. To teatr nowej generacji, który poszukuje artystycznego napędu w różnych obszarach sztuki i rzeczywistości. Teatr, który zaskakuje – głęboką rewizją traumatycznej przeszłości, wnikliwym spojrzeniem w teraźniejszość, świeżą i odważną perspektywą na przyszłość.

Prolog festiwalu

1-6 lipca 2021

Wystawa/instalacja

„Muzeum Dowodów Rzeczowych” – odsłona warszawska

Jana Jacuka, Laura Stašāne, New Theatre Institute of Latvia (LV)

Program główny

26-27 czerwca

spektakl audio/instalacja

„Śniłem śniłem”

reż. Kamilė Gudmonaitė, Jaunimo Teatras (LT)

Spektakle

„Brat snu”, na podstawie powieści Roberta Schneidera

reż. Adomas Juška, Jaunimo Teatras (LT)

„Być nacionalistą”, wersja performatywna

reż. Valters Silis, Dirty Deal Teatro (LV)

„Dwa garaże”

reż. Elmārs Senkovs, Centrum Teatralne Vaba Lava, Tallinn (LV, EST)

„Metoda Urbantschitscha”, na podstawie „Kalkwerku” Thomasa Bernharda

reż. Arturas Bumšteinas, Jaunimo Teatras (LT)

„Miałam kuzyna”

reż. Valters Silis, Vaba Lava (LV, EST)

„Śniłem śniłem”

reż. Kamilė Gudmonaitė, Jaunimo Teatras (LT)

spektakl audio/instalacja

Program towarzyszący

Film

„Dramatyczny rok” („A Year Full of Drama”)

reż. Marta Pulk (EST)

Instalacja dźwiękowa

„Stimulus Collapse, 0 points, So-called Space”

muzyka: Arturas Bumšteinas (LT)

„Brat snu”,
reż. Adomas
Juška / fot. Laura
Vanseviciene
→



Dyskusja
„Teatr krajów bałtyckich dzisiaj”
(EST, LT, LV, PL)

Czytanie sceniczne
Siret Campbell, „Beatrice”
reż. Olga Ciężkowska

Spotkanie
Baltic Party
DJ Jan Dravnel

KOPRODUKCJE

W ramach linii zagranicznej programu TR zrealizowaliśmy szereg projektów we współpracy z liczącymi się festiwalami i scenami w Europie i Azji. Były to:

„Dwa miecze”, reż. Grzegorz Jarzyna, koprodukcja TR Warszawa, Propel Performing Arts and Media, Szanghajska Akademia Teatral (Chiny).

„Wracać wciąż do domu”, reż. Magda Szpecht, koprodukcja TR Warszawa, Festival / Tokyo, Instytut Adama Mickiewicza (2020);

„Maria Klassenberg. Choerografie domowe”, reż. Katarzyna Kalwat, koprodukcja TR Warszawa, Festiwal „POSTWEST”, Volksbühne Berlin (2020);

„Muzeum Dowodów Rzeczowych”, koncepcja i realizacja: Jana Jacuka i Laura Stašāne, koprodukcja New Theatre Institute of Latvia i TR Warszawa;

„niedoskonała utopia”, reż. Noémi Oli Berkowitz, koprodukcja TR Warszawa, Kammerspiele Monachium (2022).



„Muzeum dowodów rzeczowych” / fot. dzięki uprzejmości artystek (Laura Stašane, Jana Jacuka)

SPEKTAKLE GOŚCINNE Z ZAGRANICY

„Imitacja życia”, reż. Kornel Mundruczó, Proton Theatre, Budapeszt (pokaz 18.11.2017) – wydarzenie w ramach Roku Kultury Węgierskiej w Polsce 2016/2017

„Trans Trans Trans”, reż. Kamilė Gudmonaite, OKT / Vilniaus miesto teatras (pokaz 26.09.2019), partner: Instytut Kultury Litewskiej, Wilno.

Dramaturgia z Hiszpanii podbija światowe sceny, w Polsce jest jednak wciąż mało obecna i doceniana. Aby przybliżyć publiczności to zjawisko, TR Warszawa wraz z agencją Acción Cultural Española z Madrytu wydały wybór nowych sztuk, pokazujący bogactwo tematów i form dramaturgii z Hiszpanii. Ich autorzy wywodzą się z różnych kręgów kulturalnych i środowisk artystycznych. Pochodzący z Argentyny Rodrigo García to jeden z najważniejszych twórców teatru hiszpańskiego, radykalny eksperymentator i prowokator; urodzony w Sewilli José Manuel Mora jest dramaturgiem, kompozytorem i reżyserem teatralnym, założycielem grupy teatralnej Jacára; Josep Maria Miró, absolwent Instytutu Teatralnego w Barcelonie wykłada dramaturgię na wydziale sztuk scenicznych Uniwersytetu w Gironie; Marc Crehuet to dramaturg, reżyser i scenarzysta seriali telewizyjnych z Barcelony. Łączy ich skoncentrowanie na sytuacji współczesnego człowieka, problemach tożsamości, kryzysu tradycyjnych wartości i poszukiwania stałych punktów w czasach radykalnych zmian społecznych i politycznych.



Publikację poprzedziły w listopadzie 2016 r. czytania performatywne dramatów.

Zawartość tomu:

Rodrigo García „Król Lear” („Rey Lear”), przekład: Agnieszka Stachurska,

José Manuel Mora „Nocni pływacy” („Los Nadadores nocturnos”), przekład: Kinga Kowalska,

Josep Maria Miró „Prawo Archimedesesa” („El principi d’Arquimedes”), przekład: Agnieszka Stachurska,

Marc Crehuet „Jednooki król” („El rei borni”), przekład: Rudi Birden.

Ze wstępu Romana Pawłowskiego:

15 maja 2011 roku na ulice kilkudziesięciu hiszpańskich miast wyszły setki tysięcy demonstrantów. Protestowali przeciwko skutkom kryzysu ekonomicznego, który u progu drugiej dekady XXI wieku zdewastował hiszpańską gospodarkę. Ruch Oburzonych – Indignados dał początek szerokiej fali protestów w Europie i całym świecie przeciwko korupcji politycznej, polityce cięć wydatków publicznych i powiązaniom władzy z ponadnarodowymi korporacjami.

Prezentowane w tym zbiorze dramaty są zapisem nastrojów społecznych Hiszpanii z czasów kryzysu i przełomu wieku. Ich autorzy mierzą się z emocjonalnymi konsekwencjami globalnego kryzysu kapitalizmu, opisują rozpad międzyludzkich więzi, kruszonych przez rynek, biedę i bezrobocie, analizują mechanizmy strachu oraz zagrożenie autorytaryzmem. Czy na szczątkach starego świata ma szansę powstać nowe życie?

„W KRAINIE ZAPADNI”,
Anna Kurelska, Anna Rochowska
2018

Pierwsza książka dla dzieci o teatrze dla dorosłych. Historia 8-letniej Joelki, która bawiąc się pewnego dnia po szkole na skwerku spotyka włochatego, sympatycznego stwora. Stworek „TR” prosi dziewczynkę o pomoc w rozwiązaniu teatralnych zagadek. Joelka, dzięki tej znajomości, poznaje teatr, a także teatralne przedmioty, takie jak: reflektor, kostium, mikser, garderoba, czy kabina elektroakustyków. Wszystkie osoby i niespotykane w codziennym życiu miejsca oraz przedmioty są inspirowane prawdziwymi postaciami i rzeczami, które można spotkać na Marszałkowskiej 8.

Książkę napisały pedagożki TR Warszawa Anna Kurelska i Anna Rochowska. Ilustracje do książki stworzyła Ola Jasionowska.

Warto poznać wspólnie tę lekturę, zanurzyć się we wnętrzu włochatego stwora i poznać tajemnice teatru. (...) Ta książka to sposób na zapoznanie dzieci z teatrem. A że TR Warszawa to miejsce, w którym można spotkać się z przeróżnymi formami wyrazu, to i książka nie jest banalnym przewodnikiem. „W krainie zapadni” to książka, która aż prosi się o uzupełnienie lektury wyjściem do teatru. Najlepiej wyjściem z warsztatami i spotkaniem z pracownikami tego miejsca.

Ewelina Zielińska, miastodzieci.pl



„NIGDY NIE BĘDZIESZ SZŁA SAMA”
NOWA DRAMATURGIA TR, TOM 13
2022

13 tom serii „Nowa Dramaturgia TR” zawiera trzy dramaty, nagrodzone w konkursie TR Warszawa na utwory dramatyczne, poświęcone prawom kobiet i problematyce aborcyjnej. Konkurs dramaturgiczny pod hasłem „Nigdy nie będziesz szła sama” był głównym wydarzeniem programu „Porozmawiajmy o aborcji”, realizowanego w TR Warszawa w sezonie 2021/2022. Problematyka aborcyjna i prawa kobiet należą do kwestii dzielących polskie społeczeństwo. Ideą programu było stworzenie pola do nieinwazyjnej i niekonfrontacyjnej dyskusji i refleksji na ten temat.

Jury pod kierunkiem Sylwii Chutnik zakwalifikowało do finału konkursu trzy utwory dramatyczne:

„Wyparte Darii Kubisiak” – za znalezienie szczerzej formy teatralnej dla intymnego doświadczenia, związanego z przemocą seksualną;

„Wielki wybuch” Agnieszki Nasierowskiej – za radykalny językowo i groteskowy obraz polskiej rzeczywistości w kontekście walki o prawo do aborcji;

„Grupa wsparcia im. Boya-Żeleńskiego” Marcina Miętusa – za autoironiczną próbę odnalezienia męskiej perspektywy na współczesne problemy kobiet.

Publikowane w tomie teksty zostały rozwinięte w trakcie warsztatów dramaturgicznych i zaprezentowane w formie czytań performatyw-

nych w TR Warszawa w maju 2022 roku.

Ze wstępu Karoliny Felberg:

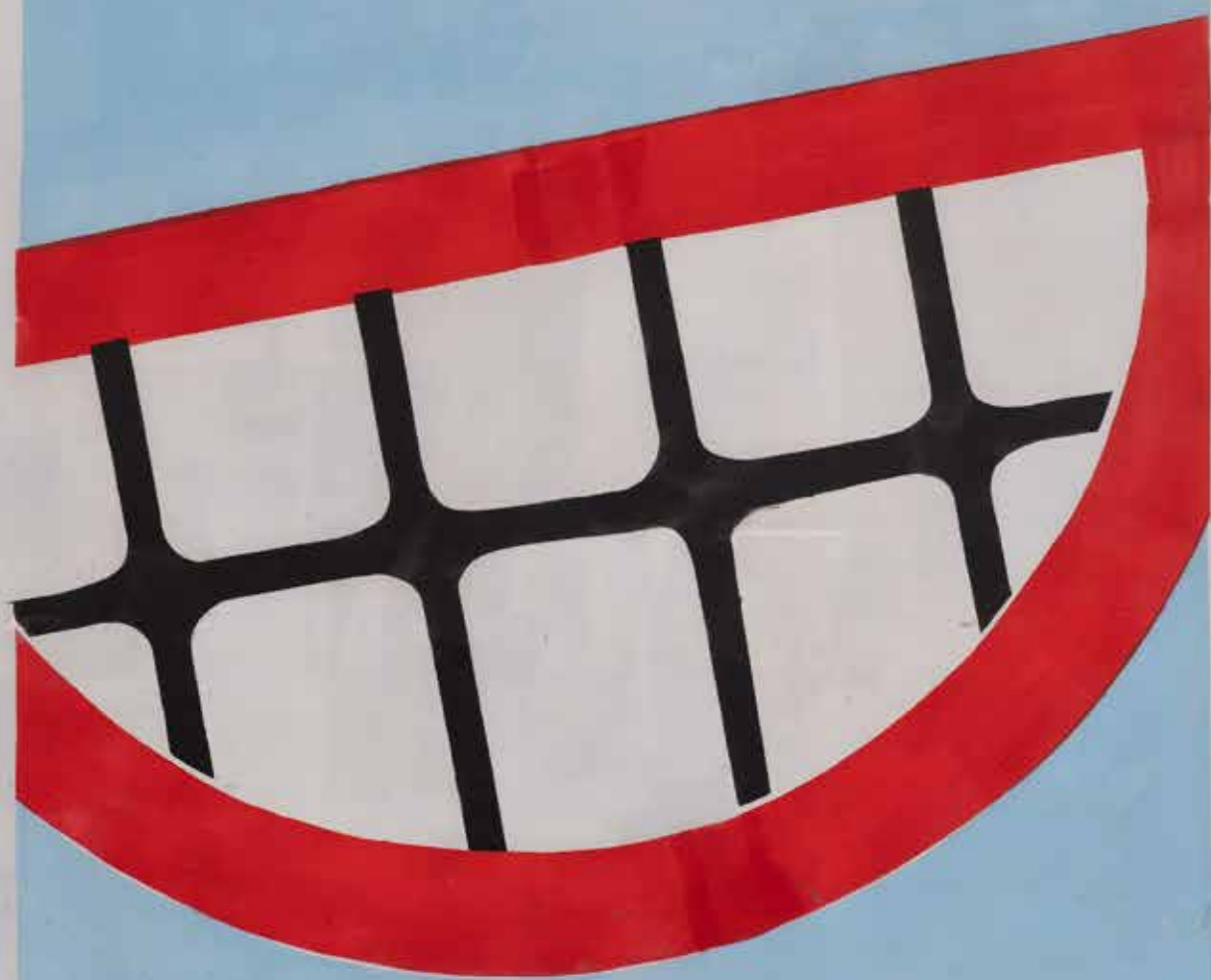
Patriarchat w dwudziestym wieku w Europie zaciągnął u kobiet dług, którego postanowił nie zwracać. Nie uszanował wysiłków, jakie poczyniły, by w toku dwóch czy trzech pokoleń z zależnych żon stać się realnymi partnerkami mężczyzn. Kobiety nadal odgrywają swe tradycyjne role, a równolegle współdzielą obowiązek finansowania życia rodzinnego. Rodzą i wychowują dzieci, choć wieloletnie wyrwy w życiorysach zawodowych

znacznie utrudniają im realizację tych samych celów i pragnień, którymi kierują się ich mężowie oraz partnerzy. Polskie władze tymczasem żądają od kobiet w kwestiach prokreacyjnych jeszcze większej pokory i jeszcze większego heroizmu – włącznie z gotowością na poświęcanie własnego życia dla dzieci obciążonych wadami letalnymi.

W ostatnich latach kobiety w Polsce przestały być „słabą płcią”. Wywiązują się nie tylko z obowiązków wynikających z porządku naturalnego, wielowiekowej tradycji i dwudziestowiecznej przebudowy relacji społecznych, ale także uwewnętrzniają i jednocześnie uzewnętrzniają gniew, który buzuje nie tylko w nich.



**BAW SIĘ
I PRACUJ**



twozywo.art.pl

Karol
Radziszewski
„2007: Macbeth”,
2005
fot. Bartosz
Górka
→



Grupa Twożywo
„Baw się i pracuj”,
2005
fot. Bartosz
Górka
←

Galeria TR Warszawa to unikatowa na polską skalę przestrzeń galeryjna w instytucji kultury. Powstała w 2002 roku z inicjatywy dyrektora artystycznego TR Warszawa Grzegorza Jarzyny. Wieloletnią kuratorką galerii była Agnieszka Tuszyńska. Na ścianach we foyer prezentowanych jest 9 prac współczesnych artystów i artystek, które powstały na zamówienie TR Warszawa w latach 2002-2015. Są to murale, fotografie i komiksy Edwarda Dwurnika, Jana Dziaczkowskiego, Grupy Twożywo, Agaty Bogackiej, Karola Radziszewskiego, Agaty „Endo” Nowickiej, Moniki Zawadzki, Rutu Modan i Anny Reinert. Na elewacji kamienicy, w której mieści się teatr, umieszczony jest także neon TR Warszawa, będący instalacją artystyczną, powstałą przy okazji wystawy neonów organizowanej przez Muzeum Neonów. Autorzy wszystkich prac zebranych w Galerii TR związani są z wieloma mediami (malarstwem, grafiką, ilustracją, fotografią, performansem, komiksem, street artem). Galeria stanowi zatem jedyne taki zbiór w Polsce.

TR Warszawa od objęcia dyrekcji artystycznej przez Grzegorza Jarzynę w 1997 roku, pełni istotną rolę kulturotwórczą, poruszając wcześniej nieobecny na scenach, ważną społecznie tematykę. Od ponad 20 lat poszerza działalność o wydarzenia artystyczne spoza teatru, włączając do programowania inne dziedziny sztuki i zapraszając do współpracy młodych artystów z różnych dziedzin oraz nawiązując w nowatorski sposób dialog z odbiorcami. W latach 2002-2015 zespół TR Warszawa realizując swoją kulturotwórczą rolę, cyklicznie zamawiał u początkujących wtedy artystów sztuk wizualnych – malarzy, muralistów, rzeźbiarzy, ilustratorów, twórców komiksów, fotografów – murale, które eksponowane były na ścianach. Był to unikatowy na skalę polską projekt realizowany we współpracy z Galerią RASTER, mający na celu łączenie różnych dziedzin sztuki – teatru, sztuk wizualnych i muzyki. Prezentacjom prac towarzyszyły mini wernisaże, a także spotkania z artystami oraz koncerty debiutujących na polskiej scenie muzyków.



Edward Dwurnik
„Polacy żyją jak
świnie”, 2004
fot. Bartosz
Górka

Przez lata murale podziwiali przychodzący na spektakle do TR Warszawa widzowie. Dziś prace Agaty „Endo” Nowickiej, Karola Radziszewskiego, legendarnej Grupy Twożywo, Moniki Zawadzki czy nieżyjącego już Janka Dziačkowskiego bezsprzecznie zyskały na wartości. Ich autorzy i autorki przez ostatnie lata rozwinęli swoje kariery zawodowe i w tej chwili należą do grona najważniejszych twórców średniego i starszego pokolenia. Warto dodać, że przy samym wejściu do TR Warszawa znajduje się unikatowa praca zmarłego w 2018 roku wybitnego polskiego malarza, Edwarda Dwurnika, która roku inaugurowała cykl prezentacji murali w TR Warszawa.

W 2023 roku dzięki dotacji miasta stołecznego Warszawy rozpoczęły się prace konserwatorskie w Galerii TR. Murale odzyskały dawną formę. W ramach projektu prace zostały odpowiednio wyeksponowane, opisane i skatalogowane. Merytorycznym opracowaniem kolekcji zajęła się kuratorka Marta Czyż. Galeria TR została ponownie otwarta 28 czerwca 2023 r.

Dodatkowym elementem projektu jest archiwizacja kolekcji oraz pokazy i spotkania na temat „Akcji” realizowanych w TR Warszawa w latach 2005-2006. Był to jeden z pierwszych projektów kuratorskich uznanej dzisiaj kuratorki Joanny Warszy, w którym artyści wizualni zaproszeni zostali do dialogu z instytucją teatru. W „Akcjach” wzięli i wzięły udział m.in. Katarzyna Kozyra, Paweł Althamer, Anna Baumgart, grupa Sędzia Główny i Rafał Betlejewski.

Minimalistyczny teatr oparty na wyobraźni widza, hiperrealistyczny rodzinny dramat, rapowy portret Warszawy, intymny stand-up o raku i teatrze, międzykulturowe adaptacje fantasy czy literatury współczesnej i teatralnej klasyki w mistrzowskim wydaniu – z taką propozycją programową TR Warszawa występował na zagranicznych scenach w latach 2018-2023. Obecności TR na prestiżowych festiwalach nie przerwał nawet światowy lockdown.

Spektaklem, który nadał nową energię tournée TR Warszawa, była „Fantazja”, druga produkcja Anny Karasińskiej zrealizowana z zespołem TR Warszawa i zaproszonymi aktorkami gościnnymi. Spektakl urzekł kuratorów i publiczność festiwalu minimalistyczną formą, odświeżającym językiem teatralnym i intymnością przeżycia. „Fantazja” gościła na festiwalach, na których polskie teatry dotąd nie występowały lub były rzadko obecne: Kunstenfestivaldesarts w Brukseli, kanadyjskim FTA w Montréal, festiwalowym święcie Szwajcarii Zürcher Theatre Spektakel, dorocznym Dublin Theatre Festival w Irlandii (tam TR wrócił po kilkunastu latach nieobecności). Debiutowaliśmy na scenie La Filature Mulhouse we Francji, czy na Festiwalu Czeskiego Teatru Narodowego „Prague Crossroads”. „Fantazja” prezentowana była również na przeglądach, poświęconych nowym głosom polskiego teatru: w Muenchner Kammerspiele, Hellerau Dresden czy w ramach szwajcarskiego Festiwalu Culturescapes poświęconego w 2019 roku Polsce.

Wszystko w tej zabawnej, w dużej mierze improwizowanej godzinie wymaga od widza pomysłowej współpracy: za pośrednictwem mikrofonu Karasińska nadaje każdemu z sześciu aktorów postać, kontekst, być może tajemnicę; reagują bajecznie minimalistycznie (...), a publiczność wyobraża sobie resztę. „Zmiana” – woła od czasu do czasu Karasińska, a jej sympatyczny zespół zmienia pozycję na scenie, aby rozpocząć nowy obraz.

Peter Crawley, Irish Times

Równolegle do tournée „Fantazji” w latach 2018-2019 na scenie Nitra International Festival TR Warszawa prezentował monumentalną adaptację „Mojej walki” Michała Borczucha, a rok później wystawiał „Innych ludzi” w reżyserii Grzegorza Jarzyny na wrześniowym Pilsen International Festival. W programie festiwalu naszych południowych sąsiadów znalazła się też „Kalifornia / Grace Slick” w reżyserii René Pollescha, prezentowana przez Festival Eurokontext.sk w Słowackim Teatrze Narodowym w Bratysławie.

Sezon 2019/2020 rozpoczęliśmy w Rumunii, na poświęconym twórczości Grzegorza Jarzyny Festiwalu „A Name”, organizowanym przez Narodowy Teatr w Targu Mures. Dyrektor artystyczny TR Warszawa przez tydzień prowadził tam klasę mistrzowską z zespołem aktorskim i zaproszonymi artystami z Rumunii. Warsztatom towarzyszyły projekcje rejestracji spektakli TR Warszawa oraz wykład Romana Pawłowskiego, pełnomocnika do spraw programu, na temat linii programowej TR Warszawa.

Pandemia uniemożliwiła realizację projektu współpracy w ramach Festiwalu „POSTWEST” z Volksbühne Berlin i partnerami z krajów bałtyckich. Festiwal ukierunkowany był na koprodukcje rozwijane w ramach konsultacji twórców i dramaturgów na międzynarodowych kampusach. Z uwagi na zmianę dyrekcji Volksbühne i profilu artystycznego, festiwal odbył się w formacie online. W tej formie prezentowaliśmy projekt specjalny „Maria Klassenberg. Choreografie domowe” – etap rozwoju wystawy i performansu „Maria Klassenberg” w reżyserii Katarzyny Kalwat.

W odpowiedzi na pandemię we wrześniu i w listopadzie 2020 roku zamiast w postindustrialnych przestrzeniach Zagłębia Ruhry, zaprezentowaliśmy w ramach Ruhrtriennale transmisje online „Cząstek kobiety”. Podobną formę przyjęły pre-

„Cząstki kobiety”,
reż. Kornél
Mundruczó
fot. Miłosz
Pawłowski



zentacje „Cząstek kobiety” na Kunstenfestivaldesarts. W 2020 roku w ramach listopadowej online’owej odsłony 10. Festiwalu Fast Forward organizowanego przez Staatsschauspiel Dresden, pokazaliśmy „Woyzecka” w reżyserii Grzegorza Jaremki, laureata nagrody Debiut TR 2017. Czas lockdownu pozwolił nam też na dotarcie do publiczności zaprzyjaźnionych teatrów, wraz z którymi prezentowaliśmy część programu TR online: „Między nami dobrze jest” i „Innych ludzi” Grzegorza Jarzyny wraz z Thalia Theater w Hamburgu i Online Theatre Festival w Londynie, „2020: Burzę” z Muenchner Kammerspiele oraz „Rechnitz – Opera. Anioł Zagłady” we współpracy z Burgtheater i Austriackim Forum Kultury w ramach konferencji poświęconej Elfriede Jelinek.

„Cząstki kobiety” – drugi po „Nietoperzu” spektakl Kornéla Mundruczó i Katy Wéber zrealizowany w TR Warszawa na międzynarodowe tournée musiał poczekać 2 lata. Jeszcze przed otrzymaniem Grand Prix dla najlepszego spektaklu Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Boska Komedia w 2019 roku, został zaproszony na Festival d’Avignon i Ruhrtriennale. Ich kuratorzy obejrzeli „Cząstki kobiety” zaraz po premierze i od razu docenili jego komunikatywność, klasę gry aktorskiej i siłę oddziaływania prawdziwymi, najbliższymi człowiekowi emocjami.

Tournée rozpoczęło się w lipcu 2021 w Awinionie. Nie mogliśmy wymarzyć sobie piękniejszego powrotu na zagraniczne sceny. Spektakl pokazywany był obok produkcji Tiago Rodriguesa (przyszłego dyrektora Festival d’Avignon), FC Bergman, Theo Merciera, Christiane Jatahy czy Jana Martensa. „Cząstki kobiety” spotkały się ze znakomitym przyjęciem francuskiej publiczności, prasy i branży. W recenzjach czytamy, że obok premiery Angeliki Liddel, spektakl z TR Warszawa był najważniejszą propozycją tego festiwalu. Co więcej, było to jedyne w programie festiwalu przedstawienie z Europy Centralnej i Wschodniej.

Powstały w 2018 r. w Warszawie spektakl TR Warszawa potwierdza, że teatr jest niczym bez aktorów. Polskich przede wszystkim, tu wszyscy są zachwycający.

Etienne Sorin, Le Figaro

Wyjątkowo skuteczne przekraczanie konwencji dramaturgicznych wynika z mistrzowskiej gry aktorów, którzy (...) misternie ożywiają swoich bohaterów, nawet jeśli ich kwestie nie wykraczają poza small talk – dzięki czemu zresztą bez problemu oglądamy grany po polsku spektakl z francuskimi napisami. (...) Awiniońska publiczność zachęcała się w tym polskim spektaklu z 2018 roku. Przedstawienie jest tak intrygujące choćby dlatego, że naśladuje określone role społeczne, doprowadzając je aż do ostatecznych granic.

Anne Diatkine, Liberation

Po sukcesie w Awinionie „Cząstki kobiety” pokazywane były na kolejnych flagowych festiwalach Europy. Athens Epidaurus Festival zaprezentował przedstawienie trzykrotnie we wrześniu 2021 roku. Spektakl TR Warszawa pokazywany był tu obok słynnej litewskiej opery „Sun & Sea” wystawianej na Venice Biennale w 2019 roku czy premiery Thomasa Ostermeiera w legendarnym teatrze Epidaurus.

Niedługo po tym, spektakl Kornéla Mundruczó i Katy Weber zaprezentowany został w specjalnie zadaptowanej scenografii Teatro Argentina (Teatro di Roma), w ramach międzynarodowego Festiwalu Romaeuropa, prezentującego włoskiej publiczności najważniejsze taneczne, muzyczne i teatralne projekty. Prosto z Rzymu „Cząstki kobiety” ruszyły do Wilna, gdzie 27 września otwierały międzynarodowy program Festiwalu Sirenos. Kuratorka festiwalu w 2019 roku była członkinią jury Festiwalu Boska Komedia i od tamtej pory pracowała nad zaproszeniem „Cząstek kobiety” do Litwy. Europejskie tournée spektaklu w 2021 roku zamknęły trzy pokazy w prestiżowym Thalia Theater w Hamburgu (13-14 listopada), teatrze produkującym od lat spektakle Kornéla Mundruczó. Jeden ze spektakli widział i recenzował recenzent „New York Timesa”.

W pierwszym półroczu 2022 roku TR Warszawa kontynuował wznowioną po serii lockdownów trasę TR on Tour prezentacjami spektaklu „Cząstki kobiety” w Budapeszcie, rodzinnym mieście twórców, w ramach Spring Festival Budapest oraz na World Festival Brno.

W sezonie 2022/23 Teatr prezentował „Cząstki kobiety” na deskach najważniejszych scen w Europie. Spektakl grany był w International Theatre Amsterdam w Holandii, Comédie de Geneve w Szwajcarii oraz w Centro Dramático Nacional w Madrycie czy Teatro Bellini w Neapolu. Wszędzie cieszył się znakomitymi recenzjami i gorącym odbiorem publiczności. Ukoronowaniem trasy „Cząstek kobiety” było 5 pokazów w ramach weekendu otwarcia legendarnego festiwalu Wiener Festwochen na scenie Akademietheater, należącej do austriackiego Burgtheater.

Wybrane recenzje z Festiwalu Wiener Festwochen

W wiedeńskim Akademietheater, po prawie dwóch i pół godzinach bez przerwy, rozległy się żywiołowe oklaski dla porywającej, przejrzystej, w prosty sposób zainscenizowanej i świetnie zagranej sztuki o samostanowieniu kobiet i rozpadzie rodziny.

Guido Tartarotti, kurier.at

Urzeczony oglądałem dwu i półgodzinny polskojęzyczny spektakl z napisami, który może potwierdzić swoją znakomitą reputację: tak właśnie powinny wyglądać Festwochen. „Cząstki kobiety”, gościnny spektakl TR Warszawa w Akademietheater, to strzał w dziesiątkę.

Heinz Sichrovsky, Kronen Zeitung

Inscenizacja Mundruczó jest bliska rzeczywistości, a jednocześnie surrealistyczno-poetycka. Wraz z niezwykłym zespołem udało mu

się stworzyć pierwszą sensację na tegorocznych Festwochen. Owacje na stojąco.

Julia Danielczyk, Salzburger Nachrichten.

Weekend otwierający festiwal w Wiedniu był mokry i szary, a „Cząstki kobiety” przyniosły w niedzielny wieczór pierwszy promyk nadziei, o ile nie stanowiły głównego punktu programu. Femi-nistyczny dramat o samostanowieniu kobiet, napisany przez Katę Wéber, zebrał gromkie końcowe brawa po tym, jak na początku wywołał ciszę pełną konsternacji – następuje przecież to, co nikogo nie pozostawia obojętnym: krótko po narodzinach dziecko umiera w ramionach matki.

Lukas Wodicka / APA

W festiwalowym obiegu błyskawicznie znalazła się także pierwsza polska premiera Luka Percevala – „3SIOSTRY”. Spektakl ruszył w trasę wraz z rozpoczęciem sezonu 2021/2022. Międzynarodowa premiera przedstawienia opartego na tekście Czechowa odbyła się we wrześniu w Czechach, w ramach International Pilsen Festival. Następnie spektakl był pokazywany na prestiżowych festiwalach w Polsce. W październiku otwierał Międzynarodowy Festiwal Teatralny Dialog, a tydzień później prezentowany był w ramach Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych w Łodzi, gdzie otrzymał liczne nagrody. Pokazom w obu miastach towarzyszyły spotkania z twórcami. Przedstawienie pokazywane było także w ramach Festiwalu Boska Komedia, jako spektakl mistrzowski. „3SIOSTRY” były też spektaklem otwarcia International Sibiu Festival w czerwcu 2022. Planowane pokazy w Moskwie i Woroneżu zostały odwołane z powodu zbrojnej agresji Rosji na Ukrainę i idącym za tym wstrzymaniem współpracy kulturalnej.

W trasę ruszył również spektakl „ONKO” w reżyserii Weroniki Szczawińskiej. To intymne, choć czerpiące wiele z formy stand-upu przedstawienie szybko zyskało uznanie widzów. Już dwa miesiące po premierze na scenie TR Warszawa (18-21 sierpnia 2021), „ONKO” gościło na Noorderzon Festival of Performing Arts & Society w Groningen w Holandii. Spektakl ze scenografią Karola Radziszewskiego został tam pokazany aż pięć razy, a jego tekst został specjalnie na tę okazję zaadaptowany w sposób bardziej angażujący zagraniczną publiczność. „ONKO” było pierwszym od lat polskim spektaklem, pokazanym w Holandii i pierwszą polską produkcją w całej siedemnastoletniej historii Noorderzon, festiwalu znanego z poszukującego programu performatywnego. Spektakl Szczawińskiej pojawił się obok produkcji hiszpańskiej grupy En Conde de Torrefiel, Susanne Kennedy czy legendarnego Nature Theatre of Oklahoma. „ONKO” pokazane było również w ramach 10. Festiwalu Sopot Non-Fiction, gdzie rok wcześniej rozwijana była jego koncepcja w ramach rezydencji artystycznej. W grudniu 2021 roku spektakl pokazany został w ramach Boskiej Komedii, a Sebastiana Pawlaka uhonorowano nagrodą „dla najlepszego aktora postdramatycznego”.

„Serce”, debiut reżyserski Wiktora Bagińskiego zrealizowany w TR Warszawa otwierał program 11. edycji drezdeńskiego Fast Forward. Spektakl nadawany był jednocześnie w streamingu, a jego retransmisja prezentowana była przez prestiżowy portal recenzencki Nachtkritik. Festiwal Fast Forward prezentuje najciekawsze spektakle teatralne z całej Europy, z naciskiem na poszukiwania nowego języka teatralnego wśród młodej generacji twórców. W programie jubileuszowej edycji festiwalu obok „Serca”, znalazły się przedstawienia z Czech, Estonii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Niemiec i Węgier.



Białystok
Białystok
Poznań
Wrocław
Kraków
Kraków
Kraków
Kraków
Łódź
Wrocław
Olsztyn
Sopot
Kraków
Gdańsk
Gdynia
Kalisz

Astana
Amsterdam
Ateny
Awinion
Bratysława
Brno
Bruksela
Budapeszt
Bukareszt
Chur
Drezno
Dublin
Genewa
Groningen
Hamburg
Kłajpeda
Lille
Madryt
Makao
Miluza
Montreal
Monachium
Montpellier
Nitra
Nowy Sad
Neapol
Paryż
Pekin
Pilzno
Praga
Rzym
Tianjin
Sibiu
Wilno
Zurich



(...) Spektakl Wiktora Bagińskiego rozpisany na czwórkę aktorek i aktorów, poza wątkami autobiograficznymi, w ciągu zaledwie stu minut przeplata wątki kolonialnego dziedzictwa i rasizmu z kilkoma ponadczasowymi, a zarazem ważnymi dla dzisiejszej debaty publicznej tematami. To (...) żywe teatrum mundi, w którym główny wątek pochodzenia i koloru skóry przenika się z motywem poszukiwania ojca, odkrywania własnej tożsamości, a także dyskusją o roli mężczyzny w patriarchalnym społeczeństwie i polską debatą o aborcji.

Michael Bartsch, „Ojcie, przerażasz mnie!”, Nachkritik

Miesiąc później spektakl pokazywany był na scenie kameralnej Narodowego Starego Teatru w ramach konkursu **INFERNO Festiwalu Boska Komedia**, na którym Wiktor Bagiński dostał nagrodę za reżyserię.

Obok tras zagranicznych, spektakle TR Warszawa prezentowane były także w Polsce. „Rechnitz – Opera. Anioł Zagłady” w reżyserii Katarzyny Kalwat pokazywano w ramach weekendu zamknięcia **Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu** i w Gdańskim Teatrze Szekspirowskim. Na wrocławskim PPA w 2021 roku dwukrotnie wystawiano też „Innych Ludzi” Grzegorza Jarzyny. W ramach #TRontour w Pawilonie – oddziale Galerii Miejskiej Arsenał w Poznaniu prezentowana była „Autokorekta”, spektakl w reżyserii Jakuba Skrzywanka realizowany w ramach projektu TiSZ TR z licealistami. Pokazom towarzyszyła długa rozmowa z twórcami projektu, której zapis został opublikowany na łamach magazynu „Czas Kultury”.

EDUKACJA TEATRALNA DLA NAJMŁODSZYCH

Mimo braku repertuaru dla dzieci, misją zespołu edukacji TR Warszawa jest wprowadzanie w świat teatru także najmłodszych. Podyktowane jest to przeświadczeniem, że teatr jest naturalnym narzędziem do poznawania świata, a pielęgnowanie umiejętności twórczej zabawy w duchu pedagogiki teatru, pomaga lepiej odnaleźć swoje miejsce w systemie szkolnym czy w grupie rówieśniczej. Program dla najmłodszych realizowaliśmy na kilku polach:

„Mama, tata do teatru!” – projekt umożliwiający rodzicom i opiekunom dzieci regularne korzystanie z oferty programowej teatru, podczas gdy ich dzieci spędzają twórczo czas na tematycznych warsztatach pedagogiczno-teatralnych. W ramach stałego programu zrealizowaliśmy kilkadziesiąt spotkań z najmłodszymi, którzy w czasie trwania spektakli z repertuaru poznawali m.in. czym jest światło i dźwięk w teatrze, jaka jest rola reżysera czy kim jest inspijcent. Warto wspomnieć wyjątkową edukację programu realizowaną na przełomie 2016 i 2017 roku (**„Mama, tata do teatru! Naj naje na warsztaty!”**), w której do współpracy zaprosiliśmy opiekunki z Zespołu Żłobków m.st. Warszawy.

„StarTeR” – warsztaty teatralne dla grup szkolnych, wprowadzające w podstawowe zagadnienia ze świata teatru. Zajęcia obejmowały zagadnienia z podstawy programowej. Realizowane były w dwóch cyklach – dla uczniów klas I-II (**„Wyobraź sobie teatr!”**) oraz dla uczniów klas IV-VIII (**„Ale dramat!”**).

„W krainie zapadni” – w 2018 roku Anna Rochowska i Anna Kurelska napisały książkę dla dzieci o teatrze dla dorosłych pod tytułem **„W krainie zapadni”**, opowiadającą o TR Warszawa. Promocja publikacji odbyła się w formie warsztatów i czytania książki w wykonaniu aktorów TR Warszawa. Książka spełnia funkcję edukacyjną, wprowadzając nazwy teatralnych zawodów i zapoznając najmłodszych odbiorców ze światem teatru dla dorosłych. Po premierze książki w kolejnym sezonie zorganizowaliśmy powtórne warsztaty i oprowadzanie, połączone z czytaniem książki.

„MAŁY TR” – w 2018 roku oprócz książki dla dzieci powstały także karty gry **„MAŁY TR”** skierowane do dzieci w wieku od 2 do 10 lat. W projekcie partnerami były Zespół Żłobków m.st. Warszawy, Przedszkole „Nutka” w Starej Iwicznej, Przedszkole nr 180, Szkoła Podstawowa nr 85 oraz Szkoła Podstawowa nr 48 w Warszawie. Opracowano scenariusze warsztatów oraz narzędzia do pracy z dziećmi – karty gry z ilustracjami Justyny Frąckiewicz. Cykl trzech warsztatów, w ramach programu dla każdej grupy wiekowej, oparty był na schemacie zapoznania dzieci z trzema obszarami teatralnych zawodów: na scenie (aktor, reżyser, scenograf), za sceną (garderoba, kostium, choreografia), nad sceną (technika teatralna – oświetleniowcy, dźwiękowcy, wideo).

Kontynuując ideę tworzenia narzędzi dla nauczycieli i pedagogów pracujących z najmłodszymi w 2020 roku powstała kolejna gra, tym razem planszowa. W drugiej edycji programu **„Mały TR”** warsztaty i spotkania skierowane były bezpośrednio do nauczycieli wychowania przedszkolnego oraz nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej, którzy zostali zaproszeni do współtworzenia gry. W ramach tych działań powstała **„Zielona Misja”** oraz scenariusze zajęć dla grup przedszkolnych i szkolnych. Gry **„Mały TR”** i **„Mały TR. Zielona misja”** udostępnione są na stronie teatru do pobrania przez każdego rodzica i opiekuna grup szkolnych, do wykorzystania w codziennej zabawie z dziećmi.

„SMOG WARSZAWSKI. Warszawskie opowieści” – w 2019 roku w repertuarze TR Warszawa pojawił się pierwszy spektakl dla dzieci **„Nieustraszeni pogromcy Smogu”** w reżyserii Michała Walczaka. Został zrealizowany we współpracy z Biurem Marketingu m.st. Warszawy w ramach cyklu spotkań dla warszawiaków i warszawianek pod hasłem **„Warszawskie opowieści”**. Spektakl grany

Warsztaty Body
mapping do
spektaklu „Tom
na wsi” / fot.
Michał Domański



był w Sali Kruczkowskiego w Pałacu Kultury i Nauki. Zrealizowany był z myślą o dwóch grupach wiekowych dzieci w wieku 1,5-5 lat oraz 6-9 lat.

Bohaterką „Nieustraszonych pogromców Smogu” jest dziewięcioletnia Dorotka, pod nieobecność podróżujących rodziców wychowywana przez dziadka – byłego pilota. Dziewczynka próbuje zmienić złe nawyki dziadka, który kopci fajkę, nie segreguje śmieci, grilluje i nie wierzy w istnienie Smogu, o którym Dorotka uczy się w szkole. Mimo alarmu antysmogowego i zalecenia zaprzestania spacerów, dziadek zabiera Dorotkę na pieszą wędrówkę po mieście. Podczas wycieczki senior zostaje porwany przez szarą chmurę, która zawisła nad miastem. Na ratunek Dorotce i jej dziadkowi przybywają warszawscy superbohaterowie: nieustraszeni pogromcy Smogu.

W muzycznej familijnej ekobaśni „Nieustraszeni pogromcy Smogu” w reżyserii Michała Walczaka wzięli udział: Natalia Kalita i Lech Łotocki – aktorka i aktor TR Warszawa oraz współpracujący z teatrem Jakub Snochowski – aktor i pedagog teatru.

PEDAGOGIKA TEATRU I MŁODZIEŻ

Działania lokalne – w 2017 roku zespół edukacji TR Warszawa we współpracy z Wawerskim Centrum Kultury zainicjował projekt „WSPÓLNE WYJŚCIE”. W październiku i listopadzie tego roku w dwóch partnerskich szkołach odbyły się warsztaty dla klas. Zajęcia miały charakter integracyjny i wprowadzający podstawowe teatralne techniki pracy z widzem oraz zawierały wykład o historii TR Warszawa, a także performatywne wprowadzenie do spektaklu „Uroczystość” w reż. Grzegorza Jarzyny. Wszyscy uczestnicy projektu byli w TR Warszawa po raz pierwszy. Celem działania było nawiązanie relacji między TR Warszawa a środowiskiem mieszkańców i mieszkanki Wawra, połączone z otwarciem sceny TR Warszawa w ATM Studio – pierwszej stałej sceny teatralnej w dzielnicy Wawer.

„TiSZ TR” – projekt polegający na długotrwałej współpracy teatru z konkretnymi szkołami, stąd nazwa TiSZ (Teatr i Szkoła). TiSZ to odwołanie do projektu, który od wielu lat jest realizowany z sukcesem w Niemczech – w szczegól-

ności w Berlinie: TUSCH (Teater und Schule). W edycji projektu 2017 roku do współpracy wyłonione zostały trzy warszawskie szkoły ponadgimnazjalne (III Liceum Ogólnokształcące im. gen. Sowińskiego, Liceum Filmowe Przy Warszawskiej Szkole Filmowej oraz XL Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Stefana Żeromskiego). W klasach partnerskich szkół zostały przeprowadzone warsztaty. W kolejnym etapie działań w każdej ze szkół wyłoniono grupę, która pracowała nad wspólnym wydarzeniem performatywnym w TR Warszawa/ATM Studio pod tytułem „Ale bym cię wystawiła w ATM-ie” pod opieką reżyserską pedagogów teatru Sebastiana Świądra, Tomasza Daszuczka i Marii Babickiej.

Kolejna edycja TiSZ TR realizowana była w trzyletnim cyklu we współpracy z jedną szkołą: XIII Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Dwujęzycznymi im. płk. Leopolda Lisa-Kuli w Warszawie. W latach 2019-2021 młodzież uczestniczyła w warsztatach, realizowanych dla całych klas, oglądała spektakle z repertuaru teatru oraz stworzyła trzy formy artystyczne.

Były to:

performans „Topnienie” w reżyserii Anny Karasińskiej (2019),
wystawa wideo-artów „Gdzie jesteście” pod opieką Wojtka Ziemińskiego (2020),
spektakl „Autokorekta” w reżyserii Jakuba Skrzywanka (2021).

Program dla klas – oprócz działań realizowanych w systemie projektowym, do repertuaru teatru na stałe weszły takie zajęcia dla grup szkolnych, jak „Więcej niż widz!” (praktyczne wprowadzenie w zagadnienia współczesnego teatru), „Shakespeare współczesny” (zajęcia inspirowane spektaklem „2007: Macbeth”) i „Trochę kultury!” (warsztaty powstałe w oparciu o inscenizacje tekstów Doroty Masłowskiej na scenie TR Warszawa).

Zajęcia dla młodych teatromanów – w wakacje 2018 roku odbył się projekt „TeaTR otwarty latem”. Podczas zajęć uczestnicy i uczestniczki poznali TR Warszawa od kulis i doświadczyli w praktyce tego, jak pracuje teatralny zespół. Zajęcia, oprócz pedagogów teatru, prowadzili także przedstawiciele innych działów TR Warszawa. Warsztaty opierały się na spotkaniach, rozmowach i praktycznych działaniach w przestrzeni teatru.

KULTOUR – to program edukacyjny, który powstał w 2019 roku z inicjatywy czterech instytucji kultury: Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, Teatru Powszechnego im. Zygmunta Hübnera, TR Warszawa i Zachęty – Narodowej Galerii Sztuki. Podczas pierwszego cyklu, chętne klasy szkół ponadpodstawowych wzięły udział w specjalnych warsztatach, organizowanych podczas wizyt w siedzibach czterech współpracujących instytucji. Uczniowie oglądali wystawy i brali udział w zajęciach teatralnych oraz muzealnych. W związku z wyzwaniami, które postawiła przed instytucjami kultury pandemia, w roku szkolnym 2019/2020 powstała wersja online programu „Kultour – poznaj się ze sztuką współczesną!”, złożona z czterech spotkań na platformie Zoom. W 2021 roku odbyła się kolejna edycja programu pod hasłem „Kultour Eko”. Celem programu było zachęcenie młodych odbiorców kultury do poznania wybranych dzieł podejmujących temat ekologii oraz do zaangażowania uczestników i uczestniczek w artystyczne działania ekologiczne.

DZIAŁANIA DLA DOROSŁYCH WIDZÓW TEATRU

Do każdej premiery teatru Zespół Edukacji przygotowuje autorski program edukacyjny, obejmujący działania pedagogiczno-teatralne inspirowane tematyką spektakli. Podstawowym i najczęściej eksplloatowanym formatem działań dla widzów były **Warsztaty Otwarte**, polegające na twórczym spotkaniu

odbiorców kultury, wprowadzające w świat spektaklu i poszerzające konteksty ważne dla dzieła scenicznego. Warsztaty realizowane były do wybranych spektakli z repertuaru, tak aby widzowie mieli szansę na udział w zajęciach do różnych tytułów.

Przykładem różnorodności działań dla dorosłych widzów teatru są: Warsztaty z 2018 roku do spektaklu „Moja walka” w reżyserii Michała Borczucha, które poruszały temat potencjału literackiego życia codziennego oraz cykl spotkań realizowanych we współpracy z Towarzystwem Inicjatyw Twórczych „ę” w ramach projektu „Archipelag pokoleń”, gdzie seniorzy zorganizowali dyskusje przed spektaklem SPOTKANIA+.

W ramach programu edukacyjnego, zbudowanego wokół premiery „Woyzeck” w reżyserii Grzegorza Jaremki, w 2019 roku odbył się cykl wykładów wokół pojęcia „Fragile masculinity”. W roli prelegentów i prelegentek wzięli w nim udział: dr Katarzyna Kasia z wykładem „Nikt nie rodzi się mężczyzną”, Marcin Cecko z wykładem „Wstęp do dyskusji o fragile masculinity” i dr hab. Krzysztof Arcimowicz z wykładem „Oblicza męskości w kulturze popularnej”.

„ARCHIPELAG POKOLEŃ” – od 2016 na stałe przy teatrze działała grupa seniorska, powstała z inicjatywy projektu Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę” „Archipelag pokoleń”. Mimo zakończenia projektu, grupa działała nieprzerwanie przy teatrze aż do 2022 roku. W ramach aktywności grupy odbywały się cykliczne spotkania z zespołem edukacji, które miały na celu rozmowy o spektaklach i książkach oraz proponowanie przez grupę działań dla dorosłych widzów teatru.

„Powrót do teatru – powrót do siebie” – projekt powstał w 2021 roku jako odpowiedź na potrzeby widzów i widzek związane z poczuciem osamotnienia i wyłączenia z aktywności kulturalnych w grupie. Cykl warsztatów obejmował realizację warsztatów tematycznych, inspirowanych wybranym spektaklem z repertuaru TR Warszawa. Tematy poruszone na spotkaniach dotyczyły zagadnień takich jak np. historia osobista a sztuka, ekologia a ja, granice wolności, świadomość ciała – świadomość ducha. Warsztaty były dostosowane do osób z niepełnosprawnością ruchową, głuchych (tłumaczenie na PJM) oraz niewidomych.

STUDENCI W TR WARSZAWA

TEREN EDU / BURSA TR – od 2017 roku dla studentów i studentek uczelni wyższych wszystkich wydziałów i kierunków, zainteresowanych pedagogiką teatru i działaniami na scenie, organizowane są cykliczne warsztaty TEREN EDU. Nabór dla osób studiujących organizowany był dwa razy w roku, uczestnicy i uczestniczki tworzyli grupy pracujące ze sobą narzędziami pedagogiki teatru. Zajęcia obejmowały pracę z ciałem, tekstem oraz improwizację. W 2022 roku TEREN EDU przekształcił się w program BURSA TR – to pracownia dla osób studiujących, które chciałyby sprawdzić się w działaniu performatywnym na scenie zarówno teatralnej, jak i każdej innej. Kuratorką edycji w 2022 roku była pisarka Dorota Kotas, z którą grupa analizowania wspólnie idiom: **NEURORÓŻNORODNOŚĆ**.

STAŻE / PRAKTYKI – w latach 2017-2020 stałymi obserwatorami działań zespołu edukacji i realnym wsparciem przy komponowaniu działań edukacyjnych byli praktykanci i praktykantki z programu **Praktykuj w kulturze Narodowego Centrum Kultury**. Zakres uczestnictwa praktykantów i praktykantek w instytucji zawsze wiązał się merytorycznym wkładem osób wspierających nasze działania. Osoby praktykujące dzieliły się swoimi pomysłami, poddawały refleksji dotychczasowe plany teatru oraz miały okazję próbować swoich sił w roli osób asystujących podczas warsztatów czy konferencji współorganizowanych przez Zespół Edukacji.

WIĘCEJ. – program TEREN EDU cieszył się ogromnym powodzeniem wśród studentów i studentek, do tego stopnia, że w wyniku aktywnego uczestnictwa w zajęciach edukacyjnych teatru w roku 2018 powstała grupa **WIĘCEJ.**, która przygotowała własne propozycje działań dla studentów w repertuarze teatru. Przykładem takiego działania było zorganizowanie spotkania po spektaklu „Cząstki kobiety” z doulą Kamilą Raczyńską-Chomyn w ramach premiery studenckiej.

PEDAGOGIKA TEATRU I PEDAGODZY

Ważną pracą zespołu edukacji były działania z grupą nauczycieli, nauczycielek, pedagogów i pedagożek pracujących w szkole. Komponentem TISZ TR zawsze była ścisła współpraca z kadrą nauczycielską w szkołach partnerskich, dlatego już w 2017 roku dodatkowym komponentem projektu był program „TRudne tematy”. Polegał on na cyklicznych spotkaniach z nauczycielami, mających na celu zaprezentowanie technik pedagogiki teatru osobom pracującym w szkołach. Program cieszył się dużym powodzeniem, dlatego stał się trwałym elementem działań edukacyjnych i w kolejnych sezonach proponowany był pod nazwą „Z ławki na deski” (zrealizowany w 2018 roku).

TR BEZ BARIER – już w 2013 roku stworzyliśmy **TR Bez Barrier** – ofertę skierowaną dla osób z niepełnosprawnościami. Osobom niewidomym i niedowidzącym czytana jest na żywo audiodeskrypcja, czyli opis tego, co dzieje się na scenie. Dla osób głuchych i niedosłyszących wyświetlane są polskie napisy, spektakle w miarę możliwości tłumaczone są na polski język migowy, a we wrześniu 2020 roku na scenach TR Warszawa zainstalowana została pętla indukcyjna. Liderką dostępności w TR Warszawa była Anna Rochowska, zaś od 2022 roku Aleksandra Rogalska. W latach 2017-2023 prawie wszystkie spektakle w ramach dostępności mają przygotowane audiodeskrypcje, polskie napisy i w miarę możliwości tłumaczone są na PJM.

EDUKACJA W PANDEMII

W trakcie trwania pandemii zespół edukacji przygotowywał specjalne działania warsztatowe, możliwe do realizacji w wersji online. Podczas lockdownu widowie mieli możliwość wzięcia udziału w **Warsztatach otwartych** realizowanych przez Zoom, przed streamingowanymi spektaklami. Grupy szkolne brały udział w **warsztatach integrujących online**, a zupełnie nowym formatem, powstałym w trakcie pandemii była grupa na Facebooku „**Więcej niż widz!**” – zraszająca osoby zainteresowane pedagogiką teatru, edukacją i działaniami dodatkowymi teatru. W 2020 roku na stronie grupy streamingowany był cykl webinarów „**Inspirator działań kulturalnych**”, poruszający wątki związane z edukacją kulturalną oraz nawiązujący do repertuaru online. Przykładowe tytuły webinarów, umieszczonych po emisji na żywo na Youtube, to: „**Ekologia w sztuce**” (gości: Zofia Smolarska, Magda Szpecht) czy „**Narcyzm naszych czasów**” (gości: Anna Jupowicz-Ginalska, Katarzyna Minkowska).

DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU ŚRODOWISKA EDUKACJI TEATRALNEJ

Zespół edukacji współtworzył ważne wydarzenia dla rozwoju edukacji i sieciowania środowiska edukacyjnego. Takimi wydarzeniami były: **Konferencja Teatralna eduAkcja Warszawy** w Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwewowicza (marzec 2017), **V Warszawski Festiwal Kultury bez Barrier** (wrzesień-październik 2017 roku, TR WARSZAWA był współorganizatorem jubileuszowej edycji festiwalu), **III Festiwal Form Artystycznych dla Głuchych i Słabosłyszą-**

Warsztaty
do spektaklu
„Rodzina” /
fot. Michał
Domański



cych „Tak słyszę ten świat...” (marzec 2018 roku), Teatralna Edukacja Warszawy w TR Warszawa (marzec 2019 roku).

NAGRODY I NOMINACJE DLA ZESPOŁU EDUKACJI TR WARSZAWA

2017 – II Nagroda Warszawskiej Nagrody Edukacji Kulturalnej dla Anny Kurelskiej za projekt „Mama, tata do teatru! Naj naje na warsztaty!”

2018 – Nominacja Warszawskiej Nagrody Edukacji Kulturalnej dla Anny Kurelskiej i Anny Rochowskiej za projekt „Wspólne wyjście”

2020 – II Nagroda Warszawskiej Nagrody Edukacji Kulturalnej dla Anny Kurelskiej, Anny Rochowskiej, Natalii Grzędzińskiej, Marty Przybył oraz Karoliny Iwańczyk za projekt „Kultour”

2021 – Nagroda im. Haliny Machulskiej dla Anny Rochowskiej

2022 – Grand Prix w plebiscycie „Lider Dostępnych Wydarzeń” dla TR Warszawa

2017:

23. Ogólnopolski Konkurs Na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej:

- Nagroda reżyserska za spektakl „Robert Robur” na podstawie powieści Mirosława Nahacza dla Krzysztofa Garbaczewskiego
- Wyróżnienie dla Jana Duszyńskiego za muzykę w spektaklu „Robert Robur” na podstawie powieści Mirosława Nahacza w reżyserii Krzysztofa Garbaczewskiego
- Wyróżnienie zespołowe za oprawę plastyczną spektaklu „Robert Robur” reż. Krzysztofa Garbaczewskiego z TR Warszawa dla Aleksandry Wasilkowskiej (scenografia), Roberta Mleczki (wideo), Sławomira Blaszewskiego (kostiumy) i Bartosza Nalazka (reżyseria światła).

57. Kaliskie Spotkania Teatralne:

- Wyróżnienie dla Pawła Smagały za rolę w spektaklu „Robert Robur” w reż. Krzysztofa Garbaczewskiego
- Wyróżnienie dla Justyny Wasilewskiej za rolę w spektaklu „Robert Robur” w reż. Krzysztofa Garbaczewskiego
- Wyróżnienie dla Cezarego Kosińskiego za rolę w spektaklu „Robert Robur” w reż. Krzysztofa Garbaczewskiego

Warszawska Nagroda Edukacji Kulturalnej 2017:

- II nagroda za projekt „Mama, tata do teatru! Naj, naje na warsztaty!”

2018:

13. Festiwal Polskich Sztuk Współczesnych @Raport w Gdyni:

- Nagroda Główna dla Magdy Fertacz i Jędrzeja Piaskowskiego za „Puppenhaus. Kuracja”



„Robert Robur”,
reż. Krzysztof
Garbaczewski
/ fot. Magda
Hueckel

15. Festiwal Komедii FestCO w Bukareszcie:

- Nagroda Specjalna za całokształt dorobku artystycznego dla Grzegorza Jarzyny

Warszawska Nagroda Edukacji Kulturalnej:

- II miejsce dla Anny Kurelskiej w kategorii Instytucje Artystyczne i Muzea

24. Ogólnopolski Konkurs na wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej:

- Indywidualne nagrody aktorskie dla Justyny Wasilewskiej i Agnieszki Żulewskiej za role w spektaklu „Puppenhaus. Kuracja” w reż. Jędrzeja Piaskowskiego
- Nagroda dla autora najlepszego tekstu dla Magdy Fertacz za „Puppenhaus. Kuracja” w reż. Jędrzeja Piaskowskiego

Festiwal Scenografii i Kostiumów „Scena W Budowie”:

- Grand Prix Złota Kieszeń dla Aleksandry Wasilkowskiej za scenografię i Sławomira Błaszewskiego za kostiumy w spektaklu „Robert Robur” w reż. Krzysztofa Garbaczewskiego

9. Międzynarodowy Festiwal „Boska Komedia”:

- Nagroda za najlepsze multimedialne opracowanie wizualne dla Roberta Mleczki (wideo) w spektaklu „Robert Robur” w reż. Krzysztofa Garbaczewskiego

2019:

Nagroda im. Konrada Swinarskiego dla najlepszego reżysera w sezonie 2018/2019 dla Kornéla Mundruczó za reżyserię „Cząstek Kobiety” Katy Wéber

Nagroda im. Aleksandra Zelwerowicza za najlepszą kreację aktorską w sezonie 2018/2019 dla Justyny Wasilewskiej za rolę Mai w „Cząstkach kobiety” Katy Wéber w reżyserii Kornéla Mundruczó

59. Kaliskie Spotkania Teatralne:

- Nagroda Specjalna im. Ignacego Lewandowskiego za wybitną rolę epizodyczną dla Moniki Frajczyk za rolę Ewy w spektaklu „Cząstki kobiety” w reż. Kornéla Mundruczó
- Nagroda im. Jacka Woszczerowicza dla Magdaleny Kuty za rolę Matki w spektaklu „Cząstki kobiety” w reż. Kornéla Mundruczó
- III główna nagroda aktorską dla Dobromira Dymckiego za rolę Larsa w spektaklu „Cząstki kobiety” w reż. Kornéla Mundruczó
- I główna nagroda aktorska dla Justyny Wasilewskiej za rolę Mai w spektaklu „Cząstki kobiety” w reż. Kornéla Mundruczó

12. Międzynarodowy Festiwal Teatralny Boska Komedia:

- Grand Prix Festiwalu Boska Komedia – Nagroda za najlepsze przedstawienie: „Cząstki kobiety” w reż. Kornéla Mundruczó
- Pierwsza nagroda aktorska za rolę kobietą dla Justyny Wasilewskiej w „Cząstkach kobiety” w reż. Kornéla Mundruczó
- Druga nagroda aktorska za rolę męską dla Dobromira Dymckiego w reż. Kornéla Mundruczó
- Najlepsza muzyka w spektaklu „Inni Ludzie” w reż. Grzegorza Jarzyny, muzyka: Piotr Kurek, Krzysztof Kaliski oraz Michał DJ B Olszański, Bartosz Krućczyński, Arek RAS Sitarz, Rafał Grobel, Wojciech Sokół Sosnowski, Maciej Szymborski, Łukasz Faliński
- Nagroda za najlepsze multimedia dla „Innych Ludzi” w reż. Grzegorza Ja-

rzyny, zespół: Radek Ładczuk, Julia Nędzyńska, Maciej Chorąży, Adrien Cognac, Luka Rayski, Anna Axer-Fijałkowska, Aleksandr Prowaliński, Piotr Czarnecki, Krzysztof Fischer, Wiktor Zmysłowski, Aleksandra Żwan, Krystyna Czubówna, Michał Nogaś, Jerzy Sosnowski, Michał DJ B Olszański, Jerzy Szelewicz, Łukasz Jara, Adrian Hutyriak

2020:

Nagroda im. Cypriana Kamila Norwida w kategorii Teatr dla Grzegorza Jarzyny za reżyserię, adaptację i scenografię „Innych ludzi” Doroty Masłowskiej

Wyróżnienie dla zespołu TR Warszawa w ramach badania #KulturaWCzasachPandemii dla instytucji przodującej w działaniach online w czasie wiosennego lockdownu w 2020 roku spowodowanego pandemią (program TR Online)

Wyróżnienie dla TR Warszawa w konkursie DIG IT na najlepsze działania teatralne w czasie pandemii COVID-19 za specjalne nowatorskie i kompletne podejście do social mediów i komunikacji z widzami w czasie pandemii

2021:

11. Warszawska Nagroda Edukacji Kulturalnej:

- Wyróżnienie dla programu KULTOUR dla zespołów edukacji Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, Teatru Powszechnego im. Zygmunta Hübnera, TR Warszawa i Zachęty – Narodowej Galerii Sztuki.

Nagroda im. Konrada Swinarskiego dla najlepszego reżysera sezonu 2020/2021 dla Luka Percevala za reżyserię „3SIÓSTR”, koprodukcji TR Warszawa i Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie.

14. Międzynarodowy Festiwal Teatralny Boska Komedia:

- Nagroda w kategorii PARADISO za reżyserię spektaklu „Serce” dla Wiktora Bagińskiego
- Nagroda aktorska dla najlepszego performerów tekstu post-dramatycznego w sekcji INFERNO za rolę w spektaklu „ONKO” w reż. Weroniki Szczawińskiej dla Sebastiana Pawlaka
- dwie nagrody dla zespołu aktorskiego w sekcji PARADISO dla twórczyni spektaklu „Klub” w reżyserii Weroniki Szczawińskiej

Nagroda im. Haliny Machulskiej dla Anny Rochowskiej, koordynatorki działu edukacji TR Warszawa

2022:

Nagroda Dziennika Teatralnego dla najlepszego aktora XXI Festiwalu Sztuki Reżyserskiej „Interpretacje” dla Aleksandry Popławskiej za rolę w spektaklu „Serce” w reż. Wiktora Bagińskiego

Szymon Adamczak
 Agnieszka Adamska
 Dima Aleksieiev
 Paweł Althamer
 Ketevan Asrataszwilli
 Anna Axer-Fijałkowska
 Krzysztof Bagiński
 Wiktor Bagiński
 Bożena Baranowska
 Alesia Bardukhayeu-Arol
 Andrei Bardukhayeu-Arol
 Andrzej Bauer
 Jacek Beger
 Tymoteusz Bereza
 Natan Berkowicz
 Noémi Ola Berkowicz
 Julia Biesiada
 Małgorzata Biela
 Wojtek Blecharz
 Magdalena Bojanowicz
 Robert Bolesto
 Michał Borczuch
 Julia Borkowska
 Dobrawa Borkała
 Aleksandra
 Bożek-Muszyńska
 Florian Buder
 Beniamin Bukowski
 Philip Bussmann
 Michał Buszewicz
 Marta Byczkowska
 Marcin Cecko
 Sara Celler-Jeziarska
 Maciej Charyton
 Seeto Chiayi
 Maciej Chorąży
 Sylwia Chutnik
 Oksana Czerkaszyna
 Daniel Sanjuan
 Ciepielewski
 Adrien Cognac
 Mark Van Denesse
 Maja Dębniak
 Yura Divakou
 Michał Dobrucki
 Rafał Domagała
 Michał Domański
 Piotr Domiński
 Jan Dravnel
 Jakub Drzewiecki
 Izabella Dudziak
 Dobromir Dymecki
 Michał Dymek
 Bartosz Dziadosz
 Kornelia Dzikowska
 Ivan Estegneev
 Andrei Evdokimov
 Magda Fertacz
 Natalia Fiedorczyk
 Monika Frajczyk
 Wojciech Frycz
 Kalina Gałęcka
 Karolina Gębska
 Natalia Giza
 Maria Godlewska
 Asher Goldschmidt
 Małgorzata Gorol
 Julita Goździk
 Paulina Góral
 Mateusz Górski
 Paula Grocholska
 Ada Grodzka
 Jacek Grudzień
 Wojciech Grudziński
 Aleksandra Gryka
 Aneta Grzeszykowska
 Xiang Guoming
 Barbara Halicka
 Klaudia Hartung-Wójciak
 Viola Hasselberg
 Magda Hueckel
 Anna Ilczuk
 Zuzanna Janin
 Aneta Jankowska
 Grzegorz Jaremko
 Grzegorz Jarzyna
 Ola Jasionowska
 Mikołaj Jodliński
 Zygmunt Józefczak
 Ostał Junko
 Krzysztof Kaliski
 Natalia Kalita
 Katarzyna Kalwat
 Vital Karaban
 Anna Karasińska
 Mikołaj Karczewski
 Amelia Karwacka
 Shi Ke
 Urszula Kiebiak
 Jagoda Klimkowska
 Szymon Kluz
 Andrzej Kłak
 Michał Korchowicz
 Marcin Kosakowski
 Michał Kosela
 Cezary Kosiński
 Marcin Koszałka
 Marek Kozakiewicz
 Bartosz Koziak
 Maria Kozłowska
 Karolina Kraczkowska
 Daniel Krajewski
 Bartek Kruczyński
 Paweł Kruszelnicki
 Daria Kubisiak
 Piotr Kurek
 Magdalena Kuta
 Kasia Kuzka
 Lena Laguszonkova
 Malwiną Lasowy-Cibor
 Grzegorz Laszuk
 Fabien Lédé
 Zhu Lin
 Adam Lipiński
 Katarzyna Lis
 Krystian Lupa
 Radek Ładczuk
 Lech Łotocki
 Rafał Maćkowiak
 Dariusz Maj
 Maria Maj
 Joanna Makowska
 Wera Makowskx
 Adrianna Malecka
 Zosią Mańkowska
 Dorota Masłowska
 Agata Maszkiewicz
 Mateusz Matysek
 Antonina Marciniak
 Charlotte Marri
 Nina von Mechow
 Stefan Merki
 Malwina Migacz
 Katarzyna Minkowska
 Bogumił Misala
 Rania Mleih
 Magda Mosiewicz
 Tomasz Mreńca
 Tomasz Mróz
 Trace Polly Müller
 Kornél Mundruczó
 Weronika Murek
 Monika Muskała
 Ramona Nagabczyńska
 Bartosz Nalazek
 Dorota Nawrot
 Marta Nawrot
 Karol Nepelski
 Tatiana Nestroina
 Julia Nędzyńska
 Wisła Nicieja
 Andrei Novik
 Daria Novik
 Marta Ojrzyńska
 Agnieszka Olsten
 Michał DJ B Olszański
 Dominika Olszowy
 Michał Opaliński
 Ania Oramus
 Szczepan Orłowski
 Joanna Ostrowska
 Katarzyna Pawelec
 Sebastian Pawlak
 Roman Pawłowski
 Maria Pimpuś
 Luk Perceval
 Piotr Peszat
 Michał Paszyński
 Jędrzej Piaskowski
 Maria Piatrowicz
 Uladzimir Piotrowicz
 Mirjam Pleines
 Hanka Podraza
 Agnieszka Podsiadlik
 René Pollesch
 Daria Polunina
 Aleksandra Popławska
 Monika Pormale
 Bartek Prosuł
 Aleksandr Prowaliński
 Paulina Przestrzelska
 Magda Ptasznik

Wojciech Puś
 Aleksandra Radkowska
 Karol Radziszewski
 Krzysztof Rak
 Halina Rasiakówna
 Luka Rawski
 Jacek Romanowski
 Wojtek Rodak
 Anda Rottenberg
 Agata Rucińska
 Magdalena Rydzewska
 Mariana Sadowska
 Paweł Sakowicz
 Edith Saldanha
 Roman Savchenko
 Kacper Shikeli
 Liu Shuven
 Maksym Shyshko
 Kaja Sienkiewicz
 Katarzyna Sikora
 Magdalena Sildatk
 Piotr Skiba
 Ewa Skibińska
 Jakub Skrzywanek
 Agata Skwarczyńska
 Paweł Smagała
 Justyna Sobczyk
 Maciej Sobieraj
 Małgorzata Sobieraj
 Jacqueline Sobiszewski
 Wojciech Sobolewski
 Ran Song
 Daniel Spaleniak
 Magdalena Statkiewicz
 Hubert Sulima

Piotr Swend
 Oliwia
 Szanajca-Kossakowska
 Jagoda Szelc
 Weronika Szczawińska
 Katarzyna Szczerba
 Adam Szczyszczaj
 Anita Szepelska
 Andrzej Szeremeta
 Magda Szpecht
 Monika Szufladowicz
 Krystyna Lama Szydłowska
 Maciej Szymborski
 Marta Szypulska
 Marta Ścisłowicz
 Aleks Ślązak
 Tomasz Śliwiński
 Tomasz Śpiewak
 Magdalena Świątkowska
 Mateusz Świdorski
 Jacek Telenga
 Paweł Tomaszewski
 Anna Tomczyńska
 Ryohei Tomita
 Jan Tomba-Osiecki
 Qiu Tong
 Małgorzata Trofimiuk
 Piotr Trojan
 Tomasz Trojanowski
 Tomasz Tyndyk
 Helena Urbańska
 Annelies Vanlaere
 Michał Walczak
 Tomasz Walesiak
 Emila Walus

Swift Washington
 Justyna Wasilewską
 Piotr Wawer jr
 Martyna Wawrzyńskiak
 Paweł Wawrzyński
 Małgorzata Wdowik
 Kata Wéber
 Wang Wei
 Zofia Wichłacz
 Mateusz Więclawek
 Maria Matylda
 Wojciechowska
 Łukasz Wojtysko
 Adam Woronowicz
 Maria Wójtowicz
 Łukasz Wójcicki
 Natalia Wrońska
 Julia Wyszyńska
 Nicolas Villegas
 Yang Xiaojian
 Gao Xiaoxi
 Liu Yang
 Kacper Zakrzewski
 Jakub Zalasa
 Małgorzata Zawadzka
 Mirosław Zbrojewicz
 Marcin Zdunik
 Marek Zieliński
 Marta Zięba
 Wojciech Ziemiański
 Yacine Zmit
 Alona Zozulia
 Ewelina Żak
 Agnieszka Żulewska

Opracowanie redakcyjne:
 Joanna Adamiec,
 Eliza Łukomska,
 Roman Pawłowski

Opracowanie graficzne:
 Grzegorz Laszuk

